

**BISKUPSTVÍ
BRNĚNSKÉ
VÝROČNÍ ZPRÁVA
2017**

OBSAH

Základní údaje o organizaci	3
Úvodní slovo diecézního biskupa	4
Přehled hlavních akcí k výročí založení biskupství	5
Mozaika akcí roku 2017	7
Úkony duchovní správy za rok 2017	9
Pastorace a vzdělávání	10
Náboženské vzdělávání	13
Úvodní slovo pomocného biskupa	13
Církevní školství	18
Péče o rodiny	22
Péče o mládež	26
Péče o seniory	29
Specifické formy pastorace	33
Charita	36
Diecézní církevní soud a Akademie kanonického práva	38
Kultura a památky	41
Diecézní muzeum	41
Knihovna Biskupství brněnského	43
Diecézní konzervátorské centrum	45
Diecézní archiv	47
Středisko pro liturgickou hudbu	49
Cestovní ruch a církevní turistika	51
Internetové prezentace	53
Stavební akce	56
Fond na podporu kněží a pastorace brněnské diecéze	59
Hospodaření brněnské diecéze	62
Základní kontakty	66

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ORGANIZACI

Založení Biskupství brněnského

Založení Biskupství brněnského je spjato s církevními reformami Marie Terezie a Josefa II., které v sedmdesátých letech 18. století radikálně zasáhly do života církve v celé habsburské monarchii. Na přímý podnět císařovny Marie Terezie a na základě buly papeže Pia VI. bylo roku 1777 povýšeno olomoucké biskupství na arcibiskupství a na jihozápadě Moravy došlo k založení biskupství nového, se sídlem v Brně. Stalo se tak 5. prosince 1777.

Statutární zástupci

Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle, diecézní biskup brněnský
Mons. Mgr. Jiří Mikulášek, generální vikář

Právní forma

Biskupství brněnské je zapsáno v Rejstříku evidovaných právnických osob na Ministerstvu kultury ČR pod číslem ev. 8/1-06/1994 v souladu s § 20 zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech.

Biskupství brněnské

Petrov 269/8
601 43 Brno
IČ: 00445142, DIČ: CZ00445142

Kontaktní údaje

tel.: 533 033 111
e-mail: brno@biskupstvi.cz
web: www.biskupstvi.cz

Bankovní spojení

číslo účtu 1341625329/0800
Česká spořitelna, a. s.

ÚVODNÍ SLOVO DIECÉZNÍHO BISKUPA

Milí přátelé,

brněnská diecéze slavila v roce 2017 narozeniny - 240. výročí svého založení. To je velká věc v životě místní církve.

Když slavíme narozeniny blízkého člověka, je jejich nedílnou součástí ohlédnutí se zpět, často nejen k historii rodičů a prarodičů, ale ještě do vzdálenější historie. Při takových slavnostních setkáních jsou vypravovány a sdíleny příběhy, které připomínají důležité či humorné události členů rodiny, a tak jsou posilovány rodinné vazby a jistota vzájemnosti. Toto zakořenění v minulosti otvírá dveře k budoucnosti. Bez této historické paměti je budoucnost člověka omezena na nejbližší, obvykle biologicko-materiální, obzor sebe sama, který se pak stává zdrojem jak přehnaných nadějí, tak strachu a obav. Ve společenství věřících jde o ohlédnutí do mnohem hlubší minulosti.

Když se podíváme v historii naší diecéze trochu nazpět, v kolika lidech se díky existenci věřících mohlo narodit, vyrůst a rozkvést něco krásného? Co všechno dokázala naše pastorační, katechetická či mládežnická centra, centra pro rodinu, charita a další odbory, oddělení a organizace založené pro pomoc věřícím i nevěřícím v jejich starostech?

Brněnská diecéze oslavila 240. výročí svého založení. Kéž je pro ni tím nejvzácnějším darem každý z vás a diecéze ať je darem pro vás všechny.

Vojtěch Cikrle
diecézní biskup brněnský

PŘEHLED HLAVNÍCH AKCÍ K VÝROČÍ ZALOŽENÍ BISKUPSTVÍ

Nad Petrovem vzlétlo 240 balónků

Ve čtvrtek 29. června 2017 v pravé „petrovské“ poledne v 11.00 hodin vzlétlo z Petrova k nebi 240 modrých, bílých, žlutých a červených nafukovacích balónků (barvy vycházely z barev vlajky brněnské diecéze) jako symbolické poděkování Bohu. Téměř tisíc přítomných si tak v den slavnosti diecézních patronů sv. Petra a Pavla připomnělo 240. výročí založení Biskupství brněnského (5. prosince 1777). Slavnostní proslov při této příležitosti pronesl také primátor statutárního města Brna Petr Vokřál a radní Jihomoravského kraje Jana Pejchalová.

Již dopoledne však brněnský diecézní biskup Vojtěch Cikrle předsedal v katedrále pontifikální bohoslužbě při příležitosti ukončení školního roku a slavnostní den ukončil večerní bohoslužbou Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský. Právě z olomoucké diecéze se v roce 1777 brněnská „odpojila“ a v Olomouci tím vzniklo arcibiskupství.

Biskup Vojtěch ocenil farníky

Kolem slavnosti diecézních patronů sv. Petra a Pavla (29. června) bylo po celé diecézi předáno ve farnostech téměř šest set děkovných listin diecézního biskupa Vojtěcha Cikrleho, který tak vyjádřil vděčnost ženám a mužům, kteří dlouhodobě, obětavě a nezištně pomáhají církvi. Při slavnostní bohoslužbě 2. prosince na Petrově ještě osobně předal medaile sv. Cyrila a Metoděje dalším dvaceti osobám, jejichž služba v jednotlivých děkanátech měla širší přesah.

Poklady brněnské diecéze

Při příležitosti 240. výročí založení brněnské diecéze připravilo Diecézní katechetické centrum poznávací hru „Poklady brněnské diecéze“. Jejím cílem bylo poznat naše „poklady“ – poutní místa, kostely, místa spojená s významnými osobnostmi a další zajímavosti. V diecézi bylo pro tuto hru vybráno celkem 61 míst.

Vranov - po stopách poutní tradice

Jako příspěvek ke 240. výročí založení brněnské diecéze připravilo Diecézní muzeum výstavu „Vranov – po stopách poutní tradice“, která byla od června do října instalována v kryptě katedrály sv. Petra a Pavla. Byla připomínkou také dalších výročí – 400 let od znovuoživení poutní tradice ve Vranově u Brna a dvaceti pěti let od návratu Řádu menších bratří sv. Františka z Pauly (paulánů) na toto místo.

„Narozeninová“ pout' rodin

V sobotu 2. září se na 14. ročníku diecézní pouti rodin ve Žďáru nad Sázavou sešlo kolem dvou tisíc malých i velkých poutníků, aby v duchu hesla „Naše diecéze slaví narozeniny“ prožili celodenní duchovní a kulturní program připravený pro všechny věkové kategorie.

Brněnská diecéze ve fotografiích

„Katedrála sv. Petra a Pavla – hlavní chrám diecéze“ a „Ze života naší farnosti“ byla tématy vyhlášena pro fotografy biskupem Vojtěchem Cikrlem k 240. výročí založení brněnské diecéze. Diecézní muzeum následně připravilo výstavu nazvanou „Brněnská diecéze ve fotografiích“, na níž se představilo třicet osm převážně amatérských fotografů s jednašedesáti snímky. Výstava byla poprvé nainstalována na 14. diecézní pouti rodin ve Žďáře nad Sázavou, a poté v katedrále na Petrově.

MOZAIKA AKCÍ ROKU 2017

Novým kancléřem brněnského biskupství byl v lednu jmenován Mons. Dr. Jan Mráz, farář u kostela sv. Tomáše v Brně.

V Arcibiskupském kněžském semináři v Olomouci se 6. května konal Ministrantský den, který tentokrát organizovala brněnská diecéze.

Centrum pro rodinu a sociální péči oslavilo 14. května řadou akcí 25. výročí svého založení

Devátý ročník Noci kostelů obohatila 9. června brněnská „šalina“, která v centru metropole vozila řadu zajímavých hostů, s nimiž si mohli cestující popovídat.

Diecézní charita Brno oslavila 17. června na pouti v Žarošicích 25. výročí své obnovené činnosti.

Jáhenské svěcení přijali v sobotu 24. června tři diecézní a jeden řeholní kandidát, novokněz byl jeden. Současně byli vysvěceni čtyři kandidáti stálého jáhenství.

Dne 7. září byl předán otci biskupovi Vojtěchu Cikrlemu „donátorský“ dort a 24. září proběhla první oficiální sbírka na podporu Fondu na podporu kněží a pastorače brněnské diecéze - fondu Puls.

V sobotu 2. září se ve Žďáru nad Sázavou sešlo kolem dvou tisíc malých a velkých poutníků na 14. diecézní pouti rodin.

Ve dnech 11. až 14. září se konala Národní pout' do Fatimy při příležitosti 100. výročí zjevení. Následně putovala socha Panny Marie Fatimské po České republice. V brněnské diecézi měla 17. září zastavení v katedrále sv. Petra a Pavla, poté ve Křtinách či v Žarošicích.

Ve dnech 17. až 20. září se ve Vranově u Brna konalo již třetí Sympozium kanonického práva. A to právě roce, kdy si Diecézní církevní soud připomínal 160. výročí svého založení.

Dvacáté páté výročí příchodu do Vranova u Brna, kam je v roce 1992 pozval biskup Vojtěch Cikrle, si 22. září slavnostně připomněli členové Řádu nejmenších bratří sv. Františka z Pauly.

V pátek 29. září proběhla na Petrově poprvé pout' prvkomunikantů.

V sobotu 4. listopadu oslavily sestry klarisky v Brně - Soběšicích 20. výročí založení a posvěcení svého kláštera, prvního po pádu totalitního režimu v brněnské diecézi.

ÚKONY DUCHOVNÍ SPRÁVY

děkanství	svátosti				pohřby	kněží v činné službě	nedělní bohoslužby	
	křty	biřmování	první svaté přijímání	sňatky			počet	účast
exemptní farnost	100	97	25	51	9	12	11	1 025
blanenskéé	208	3	91	61	234	10	32	2 766
boskovické	177	132	114	60	281	12	31	4 149
brněnské	755	249	324	177	623	70	100	15 099
břeclavské	167	21	82	63	208	11	22	2 994
hodonínské	359	8	193	92	294	17	42	6 256
hustopečské	137	34	83	58	197	10	31	2 975
jihlavské	148	30	91	43	207	13	37	3 216
mikulovské	73	---	29	33	108	7	23	863
modřické	259	109	122	78	248	15	40	5 077
moravskobudějovické	147	---	78	44	200	13	31	2 552
moravskokrumlovské	110	9	43	36	138	11	34	2 084
rosické	182	77	66	28	159	12	29	2 620
slavkovské	176	54	70	41	194	17	38	2 801
telčské	144	2	76	57	140	16	38	2 684
tišnovské	217	50	113	66	218	10	28	2 967
třebíčské	242	26	146	94	287	16	47	4 957
velkomeziříčské	296	176	184	74	281	12	28	4 556
vranovské	90	45	16	17	68	6	24	722
znojenské	236	81	63	66	177	17	43	1 901
žďárské	302	116	176	131	339	18	43	6 522
celkem	4 525	1 319	2 185	1 370	4 610	325	750	78 785

PASTORACE A VZDĚLÁVÁNÍ

Pastorační středisko (PS) brněnské diecéze se ve své činnosti zaměřuje především na realizaci formačních kurzů i kurzů pro vzdělávání kněží a pastoračních pracovníků ve farnostech, připravuje však i jiné formy vzdělávání pro nejširší vrstvy křesťanů a je nositelem řady internetových projektů.

Přehled hlavních aktivit Pastoračního střediska

Realizace webových stránek

Internetové stránky Pastoračního střediska (<http://brno.biskupstvi.cz/pastorace>) zveřejňují informace nejen o aktuálním dění v oblasti pastorače a církevního školství, ale také nabídku vzdělávání. V období adventu jsou zde k dispozici příslušné denní texty oblíbené brožury Průvodce adventem.

Diecézní biblický program VEZMI A ČTI

Pastorační středisko prostřednictvím webových stránek www.vezmiacti.cz pokračovalo v realizaci biblického programu Vezmi a čti. Byl zahájen v roce 2009 a plánován do roku 2012. Pro velký zájem čtenářů však pokračoval i v dalším tříletém nedělním cyklu (A, B, C). Materiál vytvořený během šesti let je uspořádán podle cyklů a je nadále dostupný na webu. Další pokračování od září 2016 přináší kratší nedělní zamyšlení „K tématu neděle“. Web může být využit jako příprava k bohoslužbě slova a chce být i nadále podporou k četbě Bible.

Noc kostelů

Během Noci kostelů 9. června 2017 se v České republice již podeváté otevřely dveře kostelů a modliteben. Na území brněnské diecéze ve 182 kostelech, sborech, modlitebnách a duchovních centrech přivítali organizátoři na 120 000 návštěvníků, pro které připravili téměř 1 200 programů.

Výrazný podíl na dobré informovanosti veřejnosti mají již tradičně webové stránky www.nockostelu.cz a také žádaná informační brožura, která v roce 2017 přinesla informace o téměř 400 programech 64 zapojených míst města Brna a okolí. V celé České republice bylo do projektu zapojeno více než 1 400 míst, která zaznamenala přes 450 000 návštěvnických vstupů

Křesťanský advent a Vánoce

Již šestým rokem mohly farnosti a sbory v rámci brněnské diecéze prezentovat své adventní a vánoční programy na společných stránkách www.krestanskevanoce.cz. Úkolem Pastoračního střediska byla administrace webu, koordinace a podpora spolupráce jednotlivých zapojených míst. V rámci tohoto projektu byly vydány a zdarma distribuovány propagační tiskoviny - letáky a brožura Křesťanský advent a Vánoce 2017. Ta přinesla informace o adventních i vánočních programech 51 míst Brna. Do projektu Křesťanské Vánoce se v roce 2017 v brněnské diecézi zapojilo 86 kostelů s nabídkou více než 1 000 programů, v rámci celé České republiky to bylo 174 kostelů s téměř dvěma tisíci programy.

Vzdělávání

Tradiční a vyhledávaná akce „Tři dny křesťanské spirituality“ se uskutečnila ve dnech 19. až 21. května ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím a Diecézním centrem mládeže. Přednášejícím byl tentokrát karmelitán a autor řady publikací se zaměřením na duchovní život P. Vojtěch Kodet. Veřejná páteční přednáška na Biskupském gymnáziu v Brně měla téma „Neposkrvněné srdce“ a stejně jako následná sobotní celodenní rekolekce se třemi přednáškami (Podle tvého Slova, Požehnaná žena a Život s Marií) zakončená mší svatou byla hojně navštívena. V neděli zakončil host svou návštěvu slavením bohoslužby v kostele sv. Michala.

Již patnáctý ročník Biblického kurzu se věnoval Matoušovu a Markovu evangeliu. Přednášejícím lektory byli morální teolog ThLic. David Ambrož a bibliista doc. Dr. Petr Mareček, Th.D. Kurzu absolvovalo sto účastníků.

Oblast pastorační manželství a rodiny

Na podzim 2017 se poprvé uskutečnil kurz „Tajemství partnerských vztahů – na cestě k manželství,“ který byl určen mladým lidem ve věku od 18 do 26 let. Proběhl formou několika

Pomůcky a publikace

setkání, který tvořila přednáška s diskusí a workshop, v němž se účastníci zapojili do aktivit spojených s přednášeným tématem. Setkání se účastnilo průměrně 30 osob. Cílem kurzu byla formace mladých lidí pro oblast partnerství a přípravy na manželství, převzetí odpovědnosti za celoživotní svazek a formování v oblasti hodnot souvisejících s manželstvím a s rodinnými vztahy.

Průvodce adventem 2017 – náklad 15 000 kusů, popáté též v mobilní aplikaci Android. Pravidelně byly denní úryvky po celý Advent zveřejňovány na webových stránkách Pastoračního střediska.

Křesťanský advent a Vánoce 2017 – náklad 15 000 kusů. Propagační brožura s nabídkou adventních a vánočních programů 51 zapojených míst Brna a okolí.

Velké množství tiskových materiálů pro Noc kostelů 2017, informační brožura (náklad 25 000 kusů) s programovou nabídkou 64 zapojených míst Brna a okolí, reflexní pásky, tašky, trička a placky pro pořadatele.

Spolupráce na projektech

Spolupráce na přípravě 14. Diecézní pouti rodin, pořádané 2. září 2017 CRSP ve Žďáru nad Sázavou.

Spolupráce při realizaci Alfa-kurzů v Brně a okolí.

NÁBOŽENSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Úvodní slovo pomocného biskupa

Zdá se, že uplynulý rok v oblasti katecheze a církevního školství kladl důraz na slovíčko „stále“, a to v duchu slov amerického průmyslníka Henryho Forda, který tvrdil, že „Každý, kdo se přestane učit, je starý, ať je mu dvacet nebo osmdesát. Každý, kdo se stále učí, zůstává mladý.“ V oblasti katecheze téměř stovka účastníků Teologického kurzu získala absolutorium. V projektu „Vstupy do škol“ byl úspěšně dokončen nový program s názvem „Kostel v nás.“ Poprvé se také v konalo celodiecézní setkání prvokomunikantů. Myslím, že tím byla založena nová tradice se silným katechetickým rozměrem. Stále se nám daří vydávat Katechetický věstník, stále probíhá permanentní vzdělávání katechetů, stále vydáváme nové katechetické pomůcky atd.

V oblasti církevního školství stále trvá velký zájem o naše školy ze strany žáků a studentů. Ty, kteří tyto školy navštěvují, hovoří o velice přátelské a srdečné atmosféře, kterou na jiných školách nezažili, a důvod spatřují v křesťanských hodnotách. Naši nové mateřské školce v Moravských Budějovicích se podařilo po roce existence naplnit obě třídy a zájem o ni mezi rodiči stále stoupá. Stále konáme v Brně na podzim Den církevních škol, stále .... Může se nám někdy zdát, že naše úsilí v katechezi a církevním školství nepřináší plody tak rychle, jak bychom si přáli, ale neměli bychom zapomínat, že „vytrvalostí dosáhl hlemýžď Noemovy archy.“

Pavel Konzbul
pomocný biskup brněnský

Diecézní katechetické centrum

Činnost Diecézního katechetického centra (dále DKC) se v roce 2017 zaměřovala na péči o náboženské vzdělávání dospělých, základní i permanentní formaci katechetů, evidenci katechetů a učitelů náboženství v diecézi, na vydávání **Katechetického věstníku**, podporu katecheze a výuky náboženství ve farnostech skrze nabídku pomůcek a programů, odborné konzultace a řešení problémů, službu školám v rámci projektu **Vstupy do škol**. DKC svými aktivitami rovněž významně přispělo k oslavám 240. výročí založení brněnské diecéze.

Výuka náboženství a katecheze

Kromě kněží a jáhnů se věnovalo katechezi a výuce náboženství 386 katechetů, kteří byli k této službě pověřeni kanonickou misí. Farní katecheze navštěvovalo v brněnské diecézi 1 167 předškolních dětí a 2 527 dětí školního věku. Výuku náboženství na veřejných školách navštěvovalo 9 678 žáků. Kromě systematické katecheze a výuky náboženství dětí se ve farnostech scházela také různá společenství (mladých, dospělých či seniorů), která zahrnovala celkem 11 971 osob.

Teologický kurz

DKC uspořádalo také další ročník Teologického kurzu. Ten je určen všem, kdo si chtějí uspořádat a prohloubit své náboženské vědomosti a chtějí být připraveni odpovídat na otázky spojené s vírou katolického křesťana. Kurz není určen hledajícím, ale věřícím římskokatolického vyznání, kteří již základní náboženské vědomosti mají a byli také biřmováni. Celý kurz včetně všech závěrečných zkoušek absolvovalo 95 posluchačů, kteří 10. června po mši přijali osvědčení z rukou otce biskupa Pavla Konzubula.

Vzdělávací přednášky

Pro katechety, ale i další zájemce z řad veřejnosti byla během roku připravena tradiční formační setkání: Mgr. et Mgr. Veronika Kirchnerová, Ph.D. se ve své přednášce zaměřila na **Specifické poruchy učení v praxi**, R. D. ThLic. David Ambrož vystoupil s přednáškou **Virtuosové života – jsou ctnosti aktuální i dnes?**, R. D. Mgr. Pavel Kafka nabídl inspiraci v podobě přednášky **Bohoslužby s dětmi stokrát jinak** a ke stému výročí zjevení ve Fatimě byla uspořádána přednáška **Mariánská zjevení a jejich význam pro současného člověka**, kterou přednesl R. D. ThLic. David Bouma, Th.D. Tradiční celodenní seminář vedla MgA. Monika Lepková a věnovala se v něm tématu **Když je (v) náboženství drama – jak zpestřit výuku náboženství metodami dramatické výchovy**.

Permanentní vzdělávání katechetů

Diecézní setkání katechetů

V sobotu 25. listopadu se uskutečnilo v sále Milosrdných bratří ve Vídeňské ulici v Brně Diecézní setkání katechetů. Mši celebroidal otec biskup Pavel Konzbul, hlavními přednášejícími byl R. D. PhLic. Mgr. Lukáš Engelmann (Důležitost být ženou či mužem pro výchovu) a R. D. ThLic. Petr Smolek (Předávání víry náctiletým). Nechyběla ani tradiční mozaika katechetických a pastoračních impulzů zahrnující řadu nápadů a inspirací z praxe různých osobností či farností.

Diecézní setkání prvokomunikantů

Prvokomunikanti 2017

Děti, které ve školním roce 2016/2017 přistoupily k svatému přijímání, se v pátek 29. září setkaly na Petrově s otcem biskupem Vojtěchem Cikrlem. Kromě duchovního programu a setkání s otcem biskupem byla pro děti připravena různá stanoviště s hrami a aktivitami pro poučení i zábavu. Na většině stanovišť provázely prvokomunikanty kostýmované postavy světců – sv. Petr, sv. Václav, sv. Ludmila, sv. Barbora, sv. Felicity, sv. Dominik Savio, sv. Jan Nepomucký a sv. Marta. Děti měly příležitost prohlédnout si také některá zajímavá místa na Petrově a v jeho blízkém okolí. Cílem akce bylo setkání s otcem biskupem, poznání katedrály a okolí a povzbuzení na cestě víry. Celá akce se setkala s velkým zájmem a i pro děti, které přijmou první sv. přijímání v roce 2017/18 bude připraveno podobné setkání.

Pomůcky pro katechety

DKC vydalo na začátku postní doby tradičního **Malého průvodce postní dobou** s aplikací pro Android, kartičky se základními modlitbami (Otče náš, Zdrávas, Věřím v Boha, modlitba po svatém přijímání, Desatero, Anděle Boží), nově byla také vytvořena vystřihovánka se sv. Mikulášem.

Katechetický věstník se ve školním roce 2016/2017 věnoval tématu „Ctnosti“. Věstník je určen katechetům a kněžím brněnské diecéze a je spojovacím článkem a prostředkem komunikace mezi biskupstvím, zastoupeným DKC, a jednotlivými katechizujícími ve farnostech brněnské diecéze. Slouží také k předávání aktuálních informací a pro katechetickou inspiraci.

Významným komunikačním kanálem s katechety představují rovněž pravidelně aktualizované webové stránky <http://brno.biskupstvi.cz/kc>. K nalezení jsou zde informace a pozvánky na jednotlivé akce, přednášky a školení. Dále jsou zde ke stažení tematické materiály ke katechezi.

Vstupy do škol

Po celý školní rok pokračovala realizace projektu „Vstupy do škol“. Cílem projektu je představovat ve školách – převážně základních – témata spojená s křesťanstvím. Snahou je předat žákům a studentům poselství křesťanských svátků, seznámit je s významnými postavami křesťanství a také s křesťanskými symboly a hodnotami. Všechny nabízené výukové programy jsou v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Zájemcům byl nabídnut v tomto školním roce zcela nový program s názvem **Kostel u nás**. Program je mimořádný tím, že lektori nechodí do škol jako u ostatních programů, ale zvou třídy do konkrétního kostela. V průběhu školního roku bylo v mateřských, základních a středních školách realizováno více než 418 programů, kterých se zúčastnilo téměř 8 000 dětí. Největší zájem byl již tradičně o velikonoční a vánoční programy.

Poklady brněnské diecéze

Významně se DKC zapojilo do oslav 240. výročí vzniku brněnské diecéze. Hlavní aktivitou, které DKC přichystalo, byla hra „Poklady brněnské diecéze“. Hra určená jednotlivcům, skupinám i celým rodinám probíhala od 1. června do 31. října 2017 a jejím cílem bylo odhalit „poklady“ brněnské diecéze – poutní místa, kostely, místa spojená s významnými osobnostmi a další zajímavosti. V diecézi bylo pro tuto hru vybráno celkem 61 pokladů (po třech v každém z dvaceti děkanství a brněnská katedrála). Účastníci hry, kterým se podařilo navštívit minimálně devět „pokladů“ a splnili stanovené podmínky, byli zařazeni do slosování. Padesát jich 9. listopadu vylosoval otec biskup Vojtěch Cikrle a výhercům předal ceny na slavnostní mši k výročí diecéze, která proběhla dne 2. prosince.

Hra vzbudila veliký ohlas, na DKC dorazilo přes šest set vyplněných karet, přičemž některé karty zastupovaly celé rodiny a skupiny. Nejstarší „objevitel pokladů“ měl 81 let, nejmladší jeden rok. Nejčastěji navštěvovanými místy byly: katedrála sv. Petra a Pavla v Brně, kostel sv. Jakuba v Brně, jezuitský kostel v Brně, bazilika Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně, Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou, Křtiny, klášter Porta coeli v Předklášteří u Tišnova, kostel a památník sv. Zdislavy v Křižanově a kostel sv. Mikuláše ve Velkém Meziříčí.

Diecézní pout' rodin ve Žďáru nad Sázavou se konala v sobotu 2. září 2017. DKC se podílelo na organizaci svým příspěvkem

Diecézní pout' rodin

k mottu pouti „Naše diecéze slaví narozeniny“. Byl připraven polystyrénový dort, na který rodiny nebo jednotlivci umísťovali „svíčky“ se svým jménem. Svíčky byly vyrobeny kombinací dřevěné špachtle a plamínku z papíru. Účastníci pouti ve Žďáru nad Sázavou si skrze tuto aktivitu mohli více uvědomit, že jsou součástí diecéze a že jí mohou něco pěkného popřát a za diecézi se modlit. V závěru pouti bylo takto vzniklé dílo předáno otci biskupovi Vojtěchu Cikrlemu.

CÍRKEVNÍ ŠKOLSTVÍ

Biskupství brněnské je zřizovatelem pěti církevních škol: Biskupského gymnázia Brno a mateřské školy, Katolického gymnázia Třebíč, Křesťanské základní školy Jihlava, Střední odborné školy sociální u Matky Boží Jihlava a Mateřské školy Jabula v Moravských Budějovicích, a také dvou školských zařízení: Církevního domova mládeže (dále CDM) Petrinum v Brně a Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny (dále KPPP) Brno.

Koncem roku 2017 se v těchto školách vzdělávalo devadesát předškolních dětí, 243 žáků základní školy a 1 382 středoškoláků. CDM Petrinum se stal přechodným domovem pro 120 studentů. Služeb KPPP Brno v roce 2017 využilo téměř 600 klientů, převážně rodičů se svými dětmi, kterým bylo poskytnuto 2 100 konzultací a odborných vyšetření.

Zájem o studium na církevních školách v rámci diecéze je značný. Např. na Biskupském gymnáziu Brno, které poskytuje vzdělání již dvacet sedm let, je každoročně přijat každý třetí uchazeč, mateřská škola při tomto gymnáziu vykazuje také několikanásobný převis zájmu rodičů a jihlavská základní škola, která umožňuje i vzdělávání dětí s nejrůznějšími handicapy, je vyhledávaná rodiči z celého regionu.

Kvalita vzdělávání, výchovné zaměření a celková atmosféra církevních škol v rámci diecéze je přínosem a obohacením všech zúčastněných: dětí, žáků a studentů i jejich vyučujících. Pro věřící žáky (i z nekatolických církví) tyto školy umožňují pro jejich růst víry nezbytný kontakt se stejně smýšlejícími vrstevníky a soužití s hledajícími či nevěřícími spolužáky je dobrou příležitostí k vytříbení vlastní víry, životních postojů, klíčových hodnot a též užitečné zpětné vazby. Nevěřící nebo hledající žáci oceňují nadprůměrné vzdělávací nabídky, lidskou a profesní úroveň

pedagogů, pozitivní atmosféru, kultivovanější vztahy a nabídku duchovních hodnot. I když se církevní školství dlouhodobě potýká s nižším objemem finančních prostředků na mzdové, provozní a zejména investiční náklady, má své nezastupitelné místo ve vzdělávání a výchově mladé generace a je přínosem pro celou naši společnost.

Je dobré zde zmínit i mimořádné úspěchy studentů církevních škol. Např. Biskupské gymnázium Brno se od roku 2017 může pyšnit zlatou a bronzovou medailí své studentky z mistrovství světa v kanoistice ve Francii, oktáván gymnázia se stal vítězem Národních srovnávacích zkoušek (kategorie obecné předpoklady a matematika) a další absolventka vybojovala ocenění Maturantka roku. Studenti Katolického gymnázia Třebíč zase obsadili první místa v krajských soutěžích: v konverzaci v anglickém jazyce a ve studentské odborné činnosti (oblast didaktiky a tvorby učebních pomůcek).

Rodinná pouť církevních škol

Příležitostí k zajímavým setkáním a vzájemnému obohacení a povzbuzení ve víře je tradiční Rodinná pouť církevních škol ve Vranově u Brna, která se v roce 2017 uskutečnila v neděli 23. dubna. Pro více než 150 účastníků ji připravilo Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Centrem pro rodinu a sociální péči, s Cyrilometodějskou církevní základní školou Brno, s mateřskou školou při Biskupském gymnáziu Brno a s Křesťanskou mateřskou školou Karolínka ve Slavkově u Brna. Zejména rodiny s dětmi využily nabídku společného putování z Lelekovic se soutěžními úkoly pro jednotlivé věkové kategorie. Ve Vranově po mši svaté v chrámu Panny Marie následovala další programová nabídka v přilehlém duchovním centru – dětská katecheze, společná modlitba rodin a divadelní představení Mrazík v podání dobrovolnického spolku Buřtguláš z VKH Brno.

Den církevních škol

Brněnské biskupství spolu s brněnskými církevními školami, domovy mládeže, KPPP Brno a s dětmi z Křesťanské mateřské školy Karolínka ve Slavkově u Brna uspořádalo 20. září v Brně na Moravském náměstí druhý ročník „Dne církevních škol“, veletrhu ukázek ze života a činnosti zúčastněných škol s vystoupením hostů z gymnázia Sacré Coeur ve Vídni a s koncertem slovenské skupiny Espé. Nedílnou součástí akce byl i bohatý doprovodný program: prezentace jednotlivých zařízení, rozhovory s biskupem, spirituály a řeholnicemi ze zapojených škol, ukázky první pomoci, možnost rozhovoru s psychologem, apod.

Církevní školy a školská zařízení, jejichž zřizovatelem je Biskupství brněnské

MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola při Biskupském gymnáziu Brno

Barvičova 85, 602 00 Brno, tel. 603 270 223, <http://www.bigy.cz>

Mateřská škola Jabula Moravské Budějovice

Komenského 1729, 676 02 Moravské Budějovice, tel. 734 686 237, <http://www.msjabula.cz>

ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Křesťanská základní škola Jihlava

Náměstí Svobody 3, 586 01 Jihlava, tel. 567 309 565, <http://www.krestanka.cz>

GYMNÁZIA

Biskupské gymnázium Brno a mateřská škola

Barvičova 85, 602 00 Brno tel. 543 429 101, <http://www.bigy.cz>

Katolické gymnázium Třebíč

Otmarova 22, 674 01 Třebíč, tel. 568 840 547, <http://kgtrebic.cz>

STŘEDNÍ ŠKOLY

Střední odborná škola sociální u Matky Boží Jihlava

Fibichova 67, 586 01 Jihlava, tel. 567 303 782, <http://www.sosmb.ji.cz>

DALŠÍ ZAŘÍZENÍ

Církevní domov mládeže Petrinum Brno

Veveří 15, 602 00 Brno, tel. 541 213 064, 602 506 485, <http://www.petrinum.cz>

Křesťanská pedagogicko-psychologická poradna Brno

Veveří 15, 602 00 Brno, tel. 739 450 034, <http://kpppb.cz>

HOSPODAŘENÍ CÍRKEVNÍCH ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ ZŘÍZENÝCH BISKUPSTVÍM BRNĚNSKÝM V ROCE 2017

výnosy v Kč	
dotace	115 149 000
dary	1 569 000
nájemné apod.	23 324 000
ostatní	4 160 000
celkem	144 202 000

náklady v Kč	
osobní	99 820 000
opravy	1 597 000
ostatní	42 279 000
celkem	143 696 000

PÉČE O RODINY

Centrum pro rodinu a sociální péči

Centrum pro rodinu a sociální péči (CRSP) je nezisková organizace, která již od roku 1992 nabízí rodinám programy a služby zaměřené na podporu hodnot manželství a rodiny ve všech fázích vývoje. Zřizovatelem CRSP je Biskupství brněnské.

V rámci své činnosti CRSP nabízí programy a služby pro rodiny a seniory, sociálně aktivizační služby pro seniory, vzdělávání pro odbornou i širokou veřejnost a poradenství. Cílovými skupinami, ke kterým programy a služby směřují, jsou partneři a snoubenci, manželé, úplně a neúplně rodiny s dětmi, rodiny s hyperaktivními a neklidnými dětmi, pěstounské rodiny, senioři a odborníci (sociální pracovníci, pedagogové, pracovníci s rodinami apod.). Během roku 2017 navštívilo programy CRSP nebo využilo jeho služeb celkem 5 657 klientů.

Tradičně se podařilo ve spolupráci s Biskupstvím brněnským a farností Žďár nad Sázavou k plné spokojenosti návštěvníků zorganizovat již 14. diecézní pouť rodin. Prostory žďárského zámku tak v poslední prázdninovou sobotu opět ožily bohatým programem pro celé rodiny.

Počtvrté proběhla v dubnu Rodinná pouť ve Vranově u Brna, kterou CRSP pořádalo ve spolupráci s brněnskými církevními školami a Biskupstvím brněnským. Zúčastnilo se jí 110 poutníků, rodin s dětmi.

CRSP nabízí širokou škálu programů, z nichž si mohou rodiny vybrat s ohledem na fázi vývoje, ve které se nacházejí, nebo jaké problémy právě řeší. Nastávající rodiče mohou absolvovat kompletní předporodní přípravu, rodiny s malými dětmi mají možnost navštěvovat cvičení rodičů s dětmi. V Kurzu efektivního rodičovství mohou rodiče najít podporu a dobrou inspiraci.

Dlouhodobě se CRSP věnuje problematice rodin s neklidnými a hyperaktivními dětmi, pro které nabízí setkávání rodičovských skupin a vzdělávání pro rodiče i odborníky. Nedílnou součástí nabídky CRSP jsou také „Služby určené pěstounským rodinám“, v jejichž rámci je pěstounům poskytována podpora, doprovázení, vzdělávání, poradenství a respitní péče.

Stejně jako v roce 2016 nabídlo CRSP podporu rodinám se školními dětmi. Pro žáky na 1. stupni ZŠ probíhají každý všední den odpolední dětské kluby a v době školních prázdnin také příměstské tábory, a to nejen v Brně, ale také v Jihlavě.

CRSP ve své činnosti nezapomíná ani na seniory, kterým v rámci sociálně aktivizačních služeb nabízí službu „Bok po boku“. Jedná se o individuální a skupinovou spolupráci na podporu aktivního života seniorů, která může probíhat ambulantní i terénní formou.

V průběhu roku 2017 se podařilo rozšířit nabídku CRSP o nové programy pro osvojitelské rodiny, kterým je nabízeno poradenství, vzdělávání a také možnost sdílení. Po několikaleté odmlce začalo CRSP opět poskytovat pod názvem „Na rozcestí“ programy pro neúplné rodiny s dětmi. Rozvádějící se nebo rozvedení rodiče zde mohou najít podporu a pomoc při zorientování se v nelehké životní situaci.

Pastorační činnost v Centru pro rodinu a sociální péči

Důležitým posláním CRSP je pastorece a evangelizace. Snoubenci mohou v CRSP absolvovat přípravu na manželství skupinovou nebo individuální formou. Doplňuje tak pestrou nabídku různých forem přípravy na manželství probíhajících v děkanátech nebo v rámci různých náboženských hnutí. Tato příprava nenahrazuje bezprostřední přípravu na svátost manželství s knězem, je její možnou a vhodnou součástí. Vzhledem k vysoké koncentraci vysokoškolských studentů v Brně a zájmu o přípravu na manželství z řad pracujících, jsou přípravy na manželství nabízené v odpoledních a večerních hodinách. I díky tomu je o přípravu trvalý zájem. V roce 2017 absolvovalo Přípravu na manželství 140 párů, což je v porovnání s rokem 2016 více než trojnásobný nárůst.

CRSP ve spolupráci s DCŽM Mamre v Osové Bítýšce již dvanáct let koordinuje a lektorsky zajišťuje víkendové nebo večerní kurzy partnerství. Ty jsou určeny pro páry, které hledají způsob, jak dobře prožívat období známosti a jak se připravovat na manželství.

V rámci pastorační činnosti CRSP mají již dlouhou tradici duchovní programy pro manžele a rozvedené. Velmi oblíbené jsou „Duchovní obnovy pro manžele“, které pravidelně probíhají v postní a adventní době. V roce 2017 se těchto obnov zúčastnilo celkem 29 manželských párů. Díky programům zaměřeným na rozvedené – diecézní setkání „Rozvod a život v církvi“, Duchovní setkání a Duchovní obnova – se podařilo podpořit 58 osob. Ve spolupráci se Společenstvím Naděje probíhají pravidelná setkání „Začít znovu“ pro rozvedené – v roce 2017 bylo takto podpořeno 12 osob.

V rámci programů pro manžele byly v roce 2017 zahájeny také dva nové programy: „Manželské večery“ jako vzácná příležitost pro manžele „jít na rande“ a věnovat se po osm večerů pouze jeden druhému bez řešení problémů všedního dne – proběhly jedenkrát a zúčastnilo se jich osm párů. Druhým programem byla čtyři setkání pro mladé manžele nebo snoubence s názvem „Svatba. A co dál?“. Tento program byl vystavěn pro páry, které např. neprošly klasickou přípravou na manželství a chtějí o svůj vztah pečovat a třeba si i vyvarovat některých nedorozumění. Prvního běhu tohoto programu se zúčastnily čtyři páry.

Od roku 2015 CRSP stabilně nabízí Duchovní večery pro manžele s názvem „Jsme jedno a není nám to jedno?“ v kostele sv. Michala v Brně a desetkrát proběhlo také pravidelné „Setkání rodičů prožívajících ztrátu dítěte“, které v průběhu roku 2017 navštívilo 21 rodičů. Cílem těchto setkávání je poskytnout rodičům v jejich těžké situaci možnost sdílení v bezpečném prostředí empatie a důvěry.

Na podporu rodinných vztahů CRSP v roce 2017 uspořádalo také dva víkendové pobyty: Otec a syn na téma „Přežít“, kterého se zúčastnilo 12 tatínků a synů, a pobyt „Díky Bohu, že jsi“ pro matky a dcery, jehož se zúčastnilo 22 osob.

HOSPODAŘENÍ CENTRA PRO RODINU A SOCIÁLNÍ PÉČI V ROCE 2017

výnosy v Kč	
příjmy od klientů	1 701 000
příjmy nájemné	6 000
dotace	7 548 000
příspěvky od státu	2 046 000
příjmy od nadací	172 000
dary	2 427 000
jiné	17 000
celkem	13 917 000

náklady v Kč	
materiál	541 000
osobní	8 982 000
služby	2 990 000
ostatní	859 000
celkem	13 372 000

Podrobné informace v samostatné výroční zprávě CRSP na <http://crsp.cz/index.php/dokumentycrsp/>

PÉČE O MLÁDEŽ

Jako každý rok, také v roce 2017 se konalo několik akcí pro mládež širšího charakteru a významu. Šlo o akce jedno i vícedenní, při kterých se setkávali mladí se svými vrstevníky, načerpali nové zkušenosti, smysluplným způsobem strávili volný čas a přenesli něco ze získaných poznatků do svého prostředí. V roce 2017 proběhly především tyto akce: XVII. ples mládeže Diecézního centra mládeže v Brně, Diecézní setkání mládeže s otcem biskupem, 6. ročník festivalu Kefasfest v Dolních Kounicích a Celostátní setkání mládeže v Olomouci.

Přehled hlavních aktivit Diecézního centra pro mládež

Ples mládeže

Dne 20. ledna proběhl již sedmnáctý Ples mládeže. Konal se v Brně v sále Milosrdných bratří a byl zahájen mší v kostele sv. Leopolda. Plesu se zúčastnilo asi 170 mladých lidí. K tanci hrála již tradičně skupina BUCH. Ples mládeže je vynikající příležitostí, kdy se může neformálně setkat mládež z celé naší diecéze.

Diecézní setkání mládeže

Diecézní setkání mládeže s otcem biskupem Vojtěchem Cikrlem se uskutečnilo jako každoročně v sobotu před Květnou nedělí, letos 8. dubna. Program již dvacátého šestého setkání byl zahájen v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně na Petrově. Mladých věřících se do Brna sjelo okolo dvou tisíc. Na začátku programu vyslechli katechezi otce biskupa a poté si vybrali z nabídky dvaceti přednášek a workshopů na různá témata. Bestsellerem byla skupina nazvaná Tajemství Petrova, z dalších zaujala témata: Specifika ženské a mužské výchovy; Video – zlatá cesta do duše křesťana; Blog je hit; Příprava tábora a výjezdních akcí – praktické rady a postupy; Farnost za milion a další. Po obědě následoval pestrý program v katedrále, při kterém bylo předáno

poselství Svatého otce mládeži a absolventi animátorského kurzu 2015/2017 převzali z rukou otce biskupa Vojtěcha Cikrleho certifikát. Vyvrcholením celého dne byla slavnostní pontifikální bohoslužba.

Festival Kefasfest

Šestý ročník letního křesťanského hudebního festivalu Kefasfest se konal pod záštitou brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho v přírodním areálu torza kláštera v Dolních Kounicích ve dnech 23. do 25. června. Festivalu se zúčastnilo přibližně 400 návštěvníků. Mezi hlavními vystupujícími byli: Pavel Callta, Jarda Svoboda (Traband), Adam Bubik, Way to go, a další.

Celostátní setkání mládeže v Olomouci

Celostátní setkání mládeže probíhá v duchu světových dní mládeže a koná se v České republice přibližně jednou za pět let. Tentokrát proběhlo v Olomouci a jeho motto „Nebojte se“ vyzývalo mladé lidi, aby se především nebáli být sami sebou, ale také aby se nebáli budoucnosti a různých obtíží, které je mohou v životě potkat.

Setkání proběhlo ve dnech 15. až 20. srpna a navštívilo jej přes 8 500 účastníků (včetně rodin), z toho přes 1 400 z brněnské diecéze. Mezi účastníky bylo 60 % žen a 40 % mužů, průměrný věk mladých lidí se pohyboval okolo 19 let, přes 2 500 účastníků bylo přítomno také na Světovém dnu mládeže v Krakově. Akce byla organizována ve spolupráci se Sekcí pro mládež České biskupské konference a Asociací křesťanských sdružení mládeže.

Další akce

V únoru proběhla již tradiční pouť ke sv. Valentinovi, která se uskutečnila 14. února v kostele sv. Michala v Brně.

Ve školním roce začal nový ročník kurzu vedoucích ministrantů.

V březnu vydalo Diecézní centrum mládeže vyhledávaný „Studentský diář“ pro školní rok 2017/2018, který nabízí akce pro mladé lidi pořádané Diecézním centrem mládeže, Vysokoškolským katolickým hnutím a dalšími organizacemi.

Diecézní centrum života mládeže (DCŽM) MAMRE V Osově Bítýšce

Největšími akcemi roku na DCŽM jsou především rozloučení s prázdninami – „Mamretýden“ a „Silvestrovský pobyt“.

V říjnu byl jako každý rok zahájen na DCŽM nový „Kurz animátorů“, na který se přihlásilo 60 mladých lidí.

Od září do června probíhaly v Osové Bítýšce „Kurzy partnerství“. Proběhla zde také řada tematických víkendů: duchovní obnovy v době adventní a v době postní. Během podzimních a jarních prázdnin navštívilo Osovou Bítýšku přes 80 mladých.

Z dalších víkendů proběhl například: English víkend, Taneční víkend, Kreativní víkend a několik víkendů pro různé skupiny birmovanců z celé diecéze.

PÉČE O SENIORY

Vzdělávání seniorů

Brněnská diecéze patří mezi oblasti s nejvyšším věkovým průměrem obyvatel u nás. Stárnutí populace bylo potřeba respektovat také v pastorači. Biskupství brněnské se podílelo ve spolupráci s Magistrátem města Brna a Krajským úřadem Jihomoravského kraje na pořádání vzdělávacích kurzů zaměřených na přípravu na stáří.

V součinnosti s Akademií třetího věku v Brně, z.s. se uskutečnily dva vzdělávací kurzy pro seniory: „Spirituální dimenze člověka“ a „Zdraví je dar“, přednášky se konaly ve dvoutýdenních intervalech, zúčastňovalo se jich 250 až 300 posluchačů a byly spojeny s diskusemi i s individuálně poskytovaným poradenstvím. Účastníci kurzů, kteří o to projeví zájem, skládají kolokvia a po jejich úspěšném zvládnutí obdrží diplomy.

Biskupství brněnské se podílelo také na pořádání seminářů o etických, psychologických a sociálních aspektech stáří, a také na přípravě ncviku pohybové aktivity seniorů. V květnu 2017 proběhla exkurze do Moravského krasu, při které účastníci kurzů přípravy na stáří navštívili poutní místo Křtiny, restaurovaný kostel v Jedovnicích a moderní kostel v Senetářově.

Spokojený senior KLAS z.s.

Od roku 2014 organizace Spokojený senior – KLAS, z.s. (dále jen spolek) přispívá ke zkvalitňování života seniorů, především v jejich přirozeném prostředí, podporuje důstojné a aktivně prožívané stáří, iniciuje budování veřejných služeb pro seniory, často v návaznosti na dobrou praxi v místě.

Hlavní činností organizace je zejména společensko-motivační a vzdělávací činnost, práce s dobrovolníky, metodická činnost, tvorba a šíření metodických materiálů a pomůcek, mezigenerační a místní spolupráce.

V roce 2017 spolek realizoval celou řadu vzdělávacích programů pro seniory.

Mezi pravidelné aktivity patří kurzy angličtiny v různých stupních pokročilosti, kurzy němčiny, oblíbený trénink paměti a nově zařazená tzv. posilovna paměti pro osoby trpící mírnou až střední formou Alzheimerovy choroby. Dále pak kurz zdravotního cvičení pro seniory a nově uzpůsobený kurz výuky na noteboocích od A do Z. Pravidelně se také scházejí tři skupiny KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ®, z nichž má každá 15 členů.

Novinkou roku 2017 byla nabídka sociálně právního a právního poradenství pro seniory. Senioři se na organizaci mohli obrátit ve věci exekucí, darovacích smluv, s žádostí o vysvětlení procesu žádosti příspěvku na péči či informace o novém projektu sdíleného bydlení seniorů ve městě Brně. Rozšíření této služby spočívalo v internetovém poradenství pro osoby, které se nemohou do poradny dostavit osobně.

Unikátní kurz „Mobilní počítačová učebna“ byl realizován ve čtyřech městech, a to v Jihlavě, Rosicích, Olomouci a Zlíně. Proběhl také vzdělávací kurz „AKLAS“ pro nové animátory KLAS, kterého se zúčastnilo 6 nových animátorek z Brna, 2 animátorky z Holasíc a Slavkova u Brna.

Pro vedoucí seniorských skupin či jednotlivce, kteří pečují o osobu v seniorském věku, organizace realizovala jednodenní vzdělávací semináře na téma Hudba a tanec v seniorském věku, Zdravotní cvičení, Trénink paměti a Základy práva. Tyto kurzy byly realizovány převážně v Brně, dále v Jihlavě, Olomouci a Hodoníně.

Animátoři a členové (nejen) farních společenství seniorů se setkali na diecézním setkání pro seniory, které bylo připraveno při příležitosti 240. výročí vzniku brněnské diecéze. Dopolední blok patřil přednášce o historii brněnské diecéze, poutním místům a významným osobnostem. Odpoledne byly připraveny jednotlivé workshopy na téma zdravotní cvičení, trénink paměti, biblické tance, zdravá výživa v seniorském věku a práce s Písmem svatým. Dne pro seniory se zúčastnilo 45 seniorů z Jihomoravského kraje.

Již stálou činností je poskytování supervizí animátorům KLAS. Podpora animátorů KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ® i animátorů farních společenství seniorů či jednotlivců pečujících o seniory v domácím prostředí je zajišťována formou distribuce metodických listů ZRNKO.

V roce 2017 spolek realizoval pětidenní pobyt pro seniory na Vysočině (Fryšava pod Žakovou horou, září) a týdenní pobyt pro prarodiče s vnoučaty (Škrdlovice, červenec).

Finanční zajištění spolku KLAS

V roce 2017 spolek hospodařil s kladným hospodářským výsledkem cca 204 tisíc Kč. Výnosy organizace byly zajišťovány zejména z dotací (72 %) a příjmy od klientů (27 %). Zbylé výnosy jsou tvořeny členskými příspěvky (0,5%).

Mezi největší projekty spolku patří projekt Spokojený senior, aktivní senior 21. století, neboli podpora bezplatného poradenství, kurzů, ZRNKA, pobytů a mobilní počítačové učebny (MPSV, JMK a MMB OZ) v celkové výši 1 380 tis. Kč, dále dotace na realizaci sítě KLAS v městě Brně od MMB OZ ve výši 235 tis. Kč či od JMK 120 tis. Kč.

Program KLAS je realizován za podpory MMB OS a MČ Brno střed v celkové výši 99 tis. Kč. Na podporu mezigeneračních aktivit poskytl MMB OZ částku 80 000 Kč a na cvičení seniorů a tanec vsedě pak 40 000 Kč.

Na službu „Posilovna paměti“, která zahrnuje trénink paměti pro seniory s Alzheimerovou demencí jak v domácnostech seniorů, tak domovech pro seniory spolek obdržel dotaci od Nadace Jistota a MMB OZ ve výši 141 000 Kč.

Nově spolek začal poskytovat poradenství osobám dlouhodobě pečujícím o seniory, tuto činnost podpořil JMK ve výši 60 000 Kč.

HOSPODAŘENÍ SPOLKU KLAS V ROCE 2017

výnosy v Kč	
příjmy od klientů	614 000
dotace	2 262 000
členské příspěvky	12 000
celkem	2 888 000

náklady v Kč	
materiál	210 000
služby	682 000
osobní	1 702 000
ostatní	90 000
celkem	2 684 000

Podrobné informace v samostatné výroční zprávě organizace na <http://spokojenysejor-klas.cz/index.php/vyrocní-zpravy>

SPECIFICKÉ FORMY PASTORACE

Duchovní služba v nemocnicích a sociálních ústavech

Duchovní služba v nemocnicích a sociálních ústavech brněnské diecéze pokračovala v roce 2017 v práci započaté v předchozích letech a snažila se o větší kvalitu na stávajících místech i o hledání nových cest. Tato služba je podle vzoru evangelia přednostní službou církve člověku, proto na ni biskupství vyčleňuje i podstatné finanční prostředky. Zároveň ovšem hledá další možnosti, jak najít finance na její udržení a rozvoj, neboť se nejedná o službu zdravým lidem, kteří na ni mohou také snadno přispět.

Ve společnosti, která chápe zdraví člověka jako komplexní záležitost, k níž patří také zdraví spirituální, byly zaznamenány dva povzbudivé impulzy. Ministerstvo zdravotnictví vydalo metodický pokyn k duchovní službě v nemocnicích, který předpokládá patřičně vzdělaného nemocničního kaplana jako součást multidisciplinárního týmu a jako zaměstnance nemocnice. I v návaznosti na tento dokument se podařilo více zařadit jednoho ze tří čerstvých absolventů postgraduálního kurzu „Nemocniční kaplan“ na Karlově univerzitě do multidisciplinární péče v Masarykově onkologickém ústavu. Je tak druhým kaplanem v diecézi, který se stal zaměstnancem nemocnice. Druhý podnět přišel z ministerstva práce a sociálních věcí, které nyní připravuje novou koncepci sociální péče a do svých expertních týmů cíleně zve teology a nemocniční kaplany. Nemocniční kaplani se tak zúčastňují činnosti Krajské platformy pro stárnutí, kterou v našem kraji ministerstvo organizuje. Jeden z kaplanů přispěl představením konceptu duchovního zdraví besedou u kulatého stolu organizovaného touto platformou.

V současné době působí v brněnské diecézi osm nemocničních kaplanů a asi dvacet pět dobrovolníků. Pro vzdělávání nemocničních pracovníků jsou pořádány pravidelné konference "Zdravotník – křesťan", které se letos účastnilo 250 lidí, pro samotné kaplany probíhají setkání na Petrově s účastí kolem 50 osob a pro budoucí dobrovolníky kurz probíhající během pěti sobot, vždy se šesti vyučovacími hodinami.

Pastorace v domovech pro seniory je běžnou součástí farní pastorace, ale zároveň čerpá ze zkušeností, které získávají ti, kteří se podobné práci v nemocnicích a sociálních ústavech věnují na plný úvazek a ve spolupráci s ostatními odborníky v multidisciplinárním týmu.

Duchovní služba ve věznicích

Na území brněnské diecéze se nachází pět věznic. Duchovní službu v nich konají kaplani Vězeňské služby České republiky a dobrovolníci, někteří z nich jsou členy Vězeňské duchovenské péče. Jsou z různých států registrovaných církví a náboženských společností. Za římskokatolickou církev v brněnské diecézi mělo v roce 2017 k této službě pověření diecézního biskupa a fakticky ji konalo sedm kněží, čtyři jáhni a jeden laik.

Vazební a ostrahová věznice, vězeňská nemocnice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Brno – Bohunice

Služba v této věznici je velmi specifická díky režimu vazba, nemocnice, detence. Vězeňský kaplan - kněz a jeho pastorační asistent se většinou mohou věnovat jednotlivým záměrcům o duchovní službu.

Věznice Kuřim – ostrahová věznice s vysokým stupněm zabezpečení

Vězeňský kaplan – jáhen zde zajišťuje vše, co souvisí s duchovní službou, koordinuje nedělní bohoslužby zástupců různých církví, vzdělání a duchovně-kulturní akce, duchovní obnovy. Kněží slouží mši svatou a udělují svátost smíření pravidelně každých čtrnáct dní. Jako dobrovolníci se zde střídají dva kněží a jeden jáhen. V neděli se pravidelně střídají katolické a protestantské bohoslužby.

Věznice Břeclav – ostrahová věznice mírnějšího typu

Vězeňský kaplan – evangelický farář zajišťuje pro záměrcy službu tří katolických kněží – slavení mše svaté a svátost smíření. Jednou za měsíc doprovází skupinku vybraných vězňů na mši do farního kostela.

Věznice Rapotice – ostrahová věznice mírnějšího typu

Vězeňský kaplan – jáhen zde zajišťuje vše, co souvisí s duchovní službou, koordinuje nedělní bohoslužby zástupců různých církví, vzdělání a duchovně-kulturní akce. Kněz slouží jednou za šest týdnů mši a uděluje svátost smíření. Počtem odsouzených je tato věznice největší na území brněnské diecéze.

Věznice Znojmo – ostrahová věznice mírnějšího typu

Ve službě dobrovolníků římskokatolické církve zde působil v roce 2017 kněz i jáhen. Střídají se po čtrnácti dnech a jsou k dispozici k pastoračním rozhovorům, kněz k udělování svátostí.

CHARITA

Diecézní charita Brno (DCHB), jejímž zřizovatelem je Biskupství brněnské, má ve svém poslání milosrdnou službu lásky církve k bližnímu v nouzi bez ohledu na rasu, vyznání, národnost a politickou příslušnost. Snaží se pomáhat lidem doma i v zahraničí v oblasti materiální a sociální, zřizuje a provozuje služby pro lidi v nouzi, a poskytuje i psychologickou a duchovní pomoc.

Charita podporuje rodiny prostřednictvím svých sociálně aktivizačních programů a zřizuje volnočasová centra pro mládež. Pomáhá také osamoceným rodičům bez partnera, kteří se ocitli v tíživé situaci, jíž nedokáží sami čelit.

Charita doprovází potřebné v jejich těžkých životních situacích. Pomáhá těhotným matkám v tísní, lidem se zdravotním postižením, sociálně znevýhodněným a seniorům. Umožňuje umírajícím prožít poslední chvíle svého života v kruhu svých blízkých za pomoci domácí hospicové péče nebo v důstojném prostředí lůžkového hospice.

DCHB působí v deseti oblastech, které pokrývají území Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina. Organizačními jednotkami jsou oblastní Charity, Správa DCHB a Služby Brno a více než sto farních Charit.

DCHB jako nestátní nezisková církevní organizace s právní subjektivitou provozuje sto padesát služeb, zaměstnává přes tisíc čtyři sta pracovníků, spolupracuje s patnácti tisíci dobrovolníky a ročně pomáhá více než padesáti tisícům lidí v nouzi.

Finanční a hmotné prostředky získává Diecézní charita Brno od dárců, orgánů státní správy a místních samospráv, z církevních sbírek, od nadací a nadačních fondů, z výnosů vlastní činnosti a benefičních akcí, účelových dotací a příspěvků společenských organizací.

HOSPODAŘENÍ DIECÉZNÍ CHARITY BRNO V ROCE 2017

výnosy v Kč	
vlastní výkony a služby	131 588 000
tržby za služby od zdravotních pojišťoven	105 177 000
dotace od ministerstva a Rady vlády	173 817 000
dotace od krajů	45 052 000
dotace od obcí	53 533 000
ostatní dotace	27 852 000
sbírky, dary	8 978 000
ostatní	48 582 000
celkem	594 579 000

náklady v Kč	
osobní	433 140 000
ostatní	26 702 000
spotřeba materiálu a energie	63 746 000
služby	47 650 000
odpisy	21 113 000
celkem	592 351 000

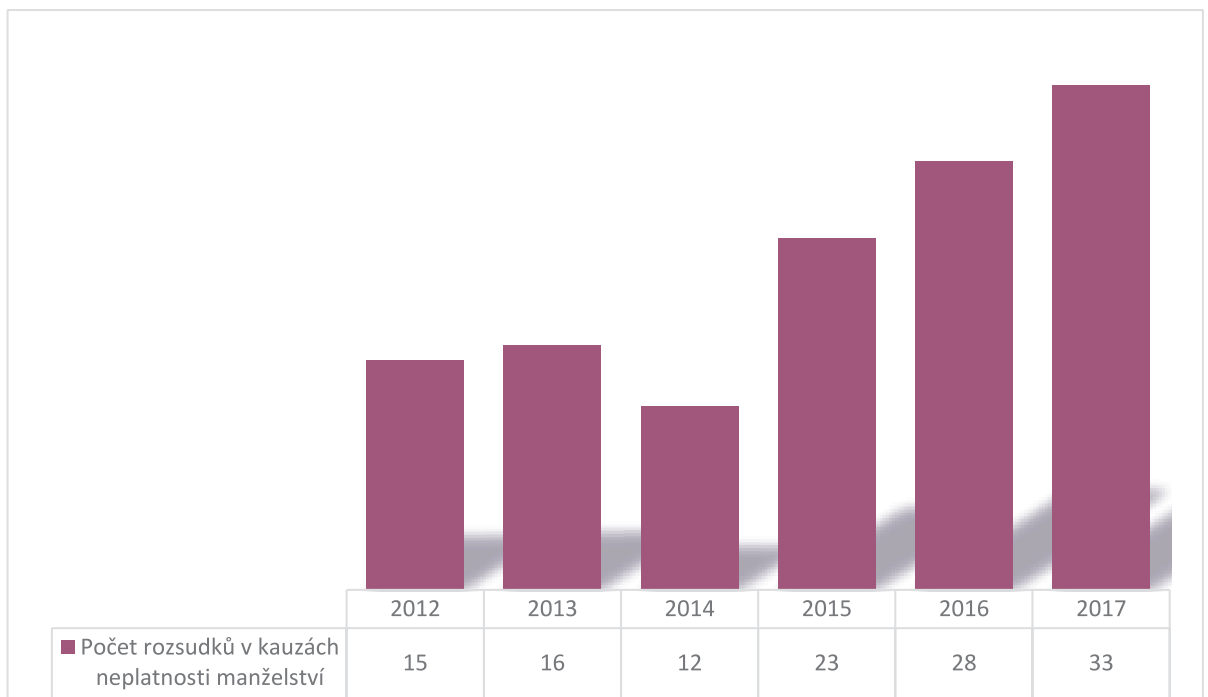
DIECÉZNÍ CÍRKEVNÍ SOUD A AKADEMIE KANONICKÉHO PRÁVA

V roce 2017 oslavil Diecézní církevní soud v Brně 160. výročí od svého založení. Začátkem roku se konalo zasedání soudu a studijní den věnovaný práci obhájce svazku a úkolu advokáta u církevního soudu. Během celého roku proběhlo několik odborných formačních setkání soudců, auditorů a soudních znalců v rámci celoživotního vzdělávání. K 31. prosinci 2017 u brněnského církevního soudu pracovalo nebo s ním spolupracovalo celkem 76 osob, z toho je 14 soudců a tři obhájci svazku, z nichž jeden současně zastává úřad ochránce spravedlnosti.

V průběhu roku 2017 bylo u Diecézního církevního soudu v Brně projednáváno 146 různých kauz, z nichž 92 se zabývalo žalobami na platnost manželství. Rozsudkem byl v tomto roce ukončen největší počet kauz neplatnosti manželství za celou historii soudu (viz grafický přehled za poslední roky na str. 39).

Z provedené analýzy vyplývá, že projednávání kauzy neplatnosti manželství průměrně trvalo 706 dní a zabralo pracovníkům soudu 196,1 hodin práce. Výlohy za jednu kauzu průměrně činily 44 385 Kč. Průměrný uhrazený soudní poplatek za kauzu činil 8 917 Kč, strany tedy hradily cca 20 % skutečných nákladů. Zbývající částka byla hrazena Biskupstvím brněnským.

Akademie kanonického práva

Akademie kanonického práva již pátým rokem od svého založení velmi aktivně podporuje pastorační službu církve. Jejím hlavním posláním je zajišťovat odbornou pomoc pracovníkům církevních soudů, zajišťovat vzdělávání v oblasti kanonického práva pro osoby zastávající různé úřady a služby v církvi a zvláštní pozornost věnuje oblasti pastorační služby manželství a rodiny.

Přehled významných činností

Mezinárodní sympozium kanonického práva

V září akademie uspořádala již III. mezinárodní sympozium kanonického práva ve Vranově u Brna. Sympozium hostilo více než 100 účastníků. Tématem sympozia bylo mezi jiným: ochrana práv věřících laiků, prostředky k dosažení práv věřících administrativní cestou, odborná pomoc věřícím v přípravném řízení a některé otázky procesního práva. Mezi přednášejícími byli významní odborníci na daná témata, např. předseda lombardského církevního soudu, ochránce spravedlnosti u Apoštolské signatury, dále soudce a několik advokátů Tribunálu římské rotě. Přednášky budou v roce 2018 publikovány ve sborníku.

Organizování studijních programů

Studium aktuálních otázek zasvěceného života

Toto studium je již druhým rokem organizováno s podporou Kongregace pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života a věnuje se kanonicko-právním tématům; účastní se ho přes 60 zástupců řeholních společností z České i Slovenské republiky a několik diecézních kněží.

Studium manželství a rodiny

Již druhým rokem akademie zajišťuje studium na římském Papežském teologickém institutu Jana Pavla II. pro studium manželství a rodiny, které probíhá ve Vranově u Brna.

Spolupráce s Mezinárodní asociací exorcistů

V rámci podpory zachovávání liturgického práva při udílení svátostiny exorcismu akademie nově spolupracuje s Mezinárodní asociací exorcistů a uspořádala tematické formační setkání a vydala sborník studijních textů.

Vydávání odborných publikací

Nová pastorační péče o rodiny (průvodce podle Amoris laetitia pocházející od předních autorů Papežského teologického institutu Jana Pavla II. v Římě)

První roky manželství (pomůcka pro pastorační manželů během náročných počátečních roků společného života; pochází opět od autorů z Papežského institutu Jana Pavla II.)

Sborník ze Studia aktuálních otázek zasvěceného života II.
(zabývá se formací řeholníků a psychologickými otázkami)

Sborník ze Studia aktuálních otázek zasvěceného života III.
(zabývá se otázkami majetkového práva řeholních institutů)

Nevidívaný pohled (básně a fotografie; autory jsou tři pracovníci - kněží brněnského církevního soudu)

Adiuro te - Exorcista a jeho pomocníci (sborník studijních textů týkajících se řádné praxe udílení svátostiny exorcismu)

Diecézní muzeum

V roce 2017 připravilo Diecézní muzeum šest výstav v kryptě katedrály sv. Petra a Pavla, v tzv. Propité věži katedrály, v hlavní lodi katedrály i v salonku Diecézního muzea. Hlavní sezónní akcí v kryptě byla výstava „Vranov – po stopách poutní tradice“, kterou v termínu od 14. června do 1. října vidělo kolem tří tisíc návštěvníků. Výstavu v tzv. Propité věži s názvem „Poutě do Svaté země a do Lurd na počátku 20. století“ zhlédlo v totožném termínu přibližně 700 návštěvníků. Z ostatních výstav byla nejúspěšnější výstava „Brněnská diecéze ve fotografiích“, kterou Diecézní muzeum uspořádalo k 240. jubileu založení Biskupství brněnského. Této výstavě se zúčastnilo 38 fotografů a v jejich dvou instalacích (na Diecézní pouti rodin ve Žďáru nad Sázavou a v katedrále) ji vidělo na tři tisíce zájemců. Ostatní drobné výstavy vidělo kolem tisíce zájemců. Celkem tedy všechny realizované výstavy v roce 2017 oslovily sedm tisíc sedm set návštěvníků.

Stálou expozici Vita Christi navštívilo v roce 2017 na tři a půl tisíce návštěvníků, kterým byla nabízena komentovaná prohlídka a dán prostor ke ztišení a modlitbě nejen před gotickým deskovým obrazem Madony z Veverí, který se stal hlavním lákadlem Diecézního muzea.

Vzhledem k zájmu o zmíněný gotický obraz byl připraven projekt „Za Madonou z Veverí do Diecézního muzea“, během jehož průběhu bylo vydáno puzzle, textový průvodce a pracovní list pro děti. V letních měsících proběhly také dvě speciální komentované prohlídky, které kombinovaly návštěvu muzea s návštěvou kaple Matky Boží na Veverí. Těchto prohlídek se zúčastnilo padesát osob. Vydané materiály se staly vítaným doplňkem při komentovaných prohlídkách v Diecézním muzeu.

V průběhu roku bylo realizováno osm edukačních programů celkem ve 49 skupinách. Těch se zúčastnilo kolem tisíce dětí. Mezi nejúspěšnější programy v roce 2017 patřily programy „Advent – připravujeme se na Vánoce“, „Tajemství Petrova“ a „Světová náboženství“. Nově připravili pracovníci muzea dva programy: „Muzejní hřiště“ a „Kapitoly z dějin křesťanského umění“.

Speciálních komentovaných prohlídek katedrály sv. Petra a Pavla a stálé expozice se v různých kombinacích zúčastnilo dalších dvanáct set osob ve 48 skupinách.

Diecézní muzeum je pravidelným účastníkem Brněnské muzejní noci. Programu se na Petrově zúčastnilo cca jedenáct set osob.

Samozřejmostí práce v Diecézním muzeu jsou také služby pro turisty, kteří zavítají na Petrov. Prostorami informačního centra prošlo na sedm tisíc turistů, z toho asi osm set ze zahraničí.

Ve spolupráci s farností sv. Václava a proboštstvím v Mikulově byla v roce 2017 instalována část předchozích výstav „Zázračná Madona v brněnské diecézi“ a „Mezi klíčem a mečem“. Zde tuto miniexpozici vidělo dalších 2 500 osob.

V roce 2017 tak pracovníci Diecézního muzea oslovili zhruba dvacet čtyři tisíc návštěvníků, turistů a zájemců o křesťanské umění a kulturu.

Na závěr roku se Diecézní muzeum nově připojilo ke vznikající službě turistické karty města Brna s názvem Brnopas.

Knihovna Biskupství brněnského

Knihovní program Tritius zakoupený s pomocí dotace ministerstva kultury na konci roku 2016 pomohl zlepšovat služby Knihovny Biskupství brněnského. Čtenáři tak mohou nyní využívat jednodušší objednávání a rezervaci knih z elektronického katalogu, oceňují elektronicky zasílanou e-mailovou zprávu o blížícím se konci výpůjční doby. Nový systém evidování časopisů si vyžádal zásadní změnu a přečíslování všech periodik. Náročná práce se vyplatila a nyní jsou jednotlivá čísla a svazky velmi jednoduše, přehledně a pohodlně k dispozici čtenářům.

Knihovna biskupství se v roce 2017 zapojila do projektu „Obálky knih“ a přispěla více než dvěma tisíci naskenovanými obrázky obálek a obsahů knih k tomu, aby se v elektronickém katalogu zobrazovaly obálky a obsahy vyhledaných knih. Jedná se především o anglické teologické tituly, které nevlastní Národní ani jiná knihovna v České republice. Čtenář si tak může z pohodlí domova zjistit, jestli titul obsahově odpovídá jeho požadavkům a rozhodnout se, zda má o knihu zájem.

V měsíci červnu proběhla v knihovně revize části knižního fondu. Celkem bylo s pomocí brigádníků zkontrolováno přes 33 000 svazků a pouze 0,07 % bylo nutné nahradit novými svazky či odepsat jako ztrátu. Revize dalších částí fondu budou pokračovat v následujících letech, podle toho, jak to ukládá §16 zákona 257/2001 Sb.

V sále sester alžbětinek uspořádala knihovna tři zajímavé přednášky. První z nich bylo představení nové knihy MUDr. Ilony Burdové „Chvála ženy statečné, aneb, co nám feministky neřekly“ s následnou autogramiádou. Téměř padesát zájemců si vyslechlo přednášku o kořenech feminismu a ženských právech v současném světě.

„Duševní hygiena pro křesťana. Jak si vybrat v záplavě informací ty pravé a zdravé?“ bylo téma antropologa a psychologa Libora Šimka, které s knihovnou jako zdrojem informací úzce souviselo. Po skončení přednášky následovala mše za čtenáře a zaměstnance knihovny.

V Týdnu knihoven 21. října 2017 vyhlásila knihovna amnestii na poplatky za pozdní vrácení knih a nabídla roční registraci zdarma. Akce byla spojená s přednáškou historika Vladimíra Zemana o zajímavé brněnské osobnosti kněze, filozofa, profesora a vlastence Mons. Josefa Pospíšila, s ukázkou dobových dokumentů a Pospíšilových knih.

PŘEHLED KNIHOVNY BISKUPSTVÍ BRNĚNSKÉHO

statistika roku 2017	
počet čtenářů s platnou registrací	285
počet čtenářských návštěv	2 195
počet vypůjčených knih	6 240
počet MVS odeslaných do jiných knihoven	22
počet svazků ve fondu knihovny	82 875
přírůstek (knihy přidané do fondu)	2 352
registrace a poplatky (v Kč)	12 690
nově nakoupené knihy a časopisy (v Kč)	52 022
dotace Česká knihovna (v Kč)	6 200

Diecézní konzervátorské centrum

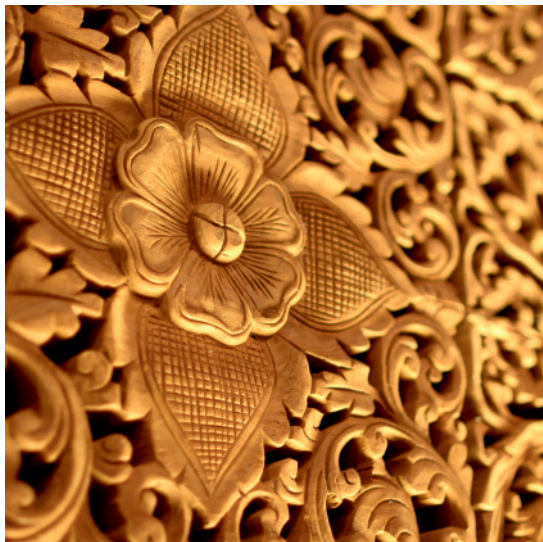

V roce 2017 pokračovalo Diecézní konzervátorské centrum (DKC) ve své hlavní činnosti, která spočívá ve zpracovávání evidence, v inventarizaci předmětů, v jejich specifikaci, v doplňování a upřesňování údajů u jednotlivých předmětů. Tímto způsobem se veškerá data ukládají do informačního systému Diecézního konzervátorského centra. Do konce roku 2017 bylo zpracováno 50 500 nemovitých a movitých kulturních předmětů, které jsou ve vlastnictví či správě farností na území brněnské diecéze. Do fotografické databáze konzervátorského centra bylo vloženo 6 506 digitálních snímků.

I v roce 2017 pokračovalo ošetření a odborné uložení nejvíce ohrožených uměleckých předmětů. V současné době se v depozitáři nachází 3 536 předmětů. V uplynulém roce bylo do depozitáře umístěno 781 předmětů, které byly ošetřeny plynováním proti dřevokaznému hmyzu. Koncem roku pracovníci Diecézního konzervátorského centra provedli v depozitáři pravidelnou roční hloubkovou revizi.

DKC pomáhá při prezentaci a popularizaci uměleckých církevních předmětů, zajišťuje zapůjčování kulturně hodnotných předmětů na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí. Účelem je nejen prezentace, ale i vědecké zkoumání v rámci spolupráce s jinými institucemi, např. s Muzeem umění v Olomouci – zapůjčení uměleckých předmětů na výstavu „V oplatce jsi všecek tajně – Podoby eucharistického Krista ve vizuální kultuře“, která měla svoji premiéru v Muzeu umění v Olomouci. Výstava je v současné době prezentovaná v Západočeské galerii v Plzni a připravuje se její repríza v prostorách Královské kanonie premonstrátů v letním refektáři Strahovského kláštera v Praze.

Dalším příkladem je spolupráce s Muzeem Vysočiny v Třebíči při přípravě výstavy „Barokní putování“, která se konala v letních měsících v prostorách tohoto muzea. Pro Muzeum regionu Boskovicka byly zapůjčeny předměty na výstavu „Šlechtický rod Morkovských ze Zástřizl“, pro Muzeum města Brna na výstavu „Stavba jako Brno. Od hradby k paneláku“. S Národním památkovým ústavem v Kroměříži spolupracovalo DKC při přípravě výstavy „František Sysel st. - Život a dílo“, která se konala v zámecké obrazárně v Kroměříži a poté měla reprízu v Muzeu Prostějovska v Prostějově. S Městem Kuřim pokračovala spolupráce při přípravě expozice „Kuřim – na křižovatce cest“, která byla otevřena v prosinci v prostorách zámku Kuřim.

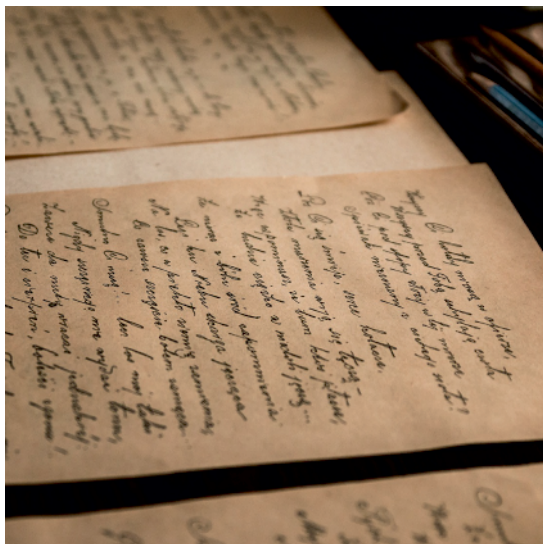
Diecézní konzervátorské centrum spolupracovalo také s Diecézním muzeem při přípravě výstavy „Vranov – po stopách poutní tradice“ a s Národním památkovým ústavem v Telči při přípravě podkladů pro výzkumný projekt „NAKI II - Telč a jezuité, řád a mecenáši“, jehož cílem je zpracovat stavební historie a movité vybavení kostelů v Telči. V rámci spolupráce s Moravskou galerií v Brně byly galerii opět prodlouženy dlouhodobé výpůjčky umělecko-historických předmětů, které jsou součástí stále expozice v Dietrichsteinském paláci v Brně.

Diecézní konzervátorské centrum pokračuje také ve zprostředkovávání výpůjček potřebných sakrálních předmětů mezi jednotlivými farnostmi. V rámci internetového „e-shopu“, tzv. bazaru, se podařilo vyřešit několik desítek nabídek a poptávek jednotlivých farností týkající se liturgických předmětů.

Diecézní konzervátorské centrum nadále spolupracuje s Akademií věd České republiky ve zpracovávání podkladů pro další díly publikací „Umělecké památky Moravy a Slezska“ a poskytuje také odborné konzultace farnostem v záležitostech oprav a údržby mobiliáře. Restaurování zajišťuje DKC ve spolupráci s restaurátory a se Střední odbornou školou umění a designu a Vyšší odbornou školou v Brně. Diecézní konzervátorské centrum samozřejmě pokračuje ve spolupráci s ostatními diecézními konzervátorskými centry, např. ve spolupráci s Biskupstvím českobudějovickým spolupracuje na badatelském projektu, který se týká liturgického textilu. Rovněž také spolupracuje s Policií České republiky při hledání ukradených předmětů.

Neméně důležitou činností DKC je dohled nad studiem v církevních objektech, včetně povolování fotodokumentace. V průběhu roku 2017 bylo uděleno 36 povolení ke studiu.

Diecézní archiv

Diecézní archiv Biskupství brněnského zajišťuje ukládání archiválií vzniklých z působnosti Biskupství brněnského a právnických osob jím zřizovaných, jejich zpracování a zpřístupňování pro potřeby biskupství i veřejnosti.

K 31. prosinci 2017 spravoval celkem 463 archivních fondů a sbírek o rozsahu 1 506 bm, z toho zpracováno bylo 73,08 %. Přírůstky za rok 2017 činily téměř 75 bm, velkou část z toho (54 bm) tvořily přírůstky z restituce (fondy někdejších církevních velkostatků) a něco přes 20 bm bylo získáno výběrem archiválií. Nadále trval zájem jednotlivých farností o předávání historických dokumentů k uložení.

Ve fázi precizace pokračoval projekt „Databáze kněží brněnské diecéze“ a byla zahájena práce v historické komisi pro přípravu beatifikačního procesu Matky Rosy Vůjtěchové z Kongregace sester Těšitelek Božského Mistra. Archiv spolupracoval také s farnostmi, které v průběhu rekonstrukčních prací na obnově kostelů nacházejí ve věžích pamětní depoty, ať už zajištěním dokumentace a zpracováním nálezu, nebo přímým uložením obsahu schránky v klimatizovaném depozitáři archivu v případě těžšího poškození pamětního záznamu. V roce 2017 se jednalo o nález z makovice kostela sv. Jana Křtitele v Mikulově, kostela sv. Jakuba ve Cvrčovicích a kostela sv. Václava v Novém Veselí (zde ve spolupráci se Státním okresním archivem Žďár nad Sázavou a příslušným obecním úřadem.) Výsledky průzkumu pamětního depotu, nalezeného roku 2016 ve věži kostela sv. Josefa v Brně, byly publikovány v ročence Forum brunense.

Diecézní archiv zaznamenal v roce 2017 140 badatelských návštěv, kterým bylo předloženo k nahlédnutí 825 evidenčních jednotek. Pro dálkové žadatele bylo vypracováno 49 rešerší a zodpovězeno 153 badatelských dotazů. Zájem se soustřeďoval tradičně nejvíce na dějiny jednotlivých farností, životní osudy osobností z řad kněží, stavební vývoj kostelů a církevních objektů, dále na dějiny řádů a kongregací, náboženské spolky a bratrstva, církevní školství, perzekuci katolické církve za totality, genealogii apod. Archivní dokumenty sloužily pro potřeby Diecézního církevního soudu, nadále probíhalo dodatečné dohledávání dokladů k restitučním záležitostem.

Výročí založení brněnského biskupství archiv připomněl výstavkou „240 let brněnské diecéze“, instalovanou v letních měsících v prostorách archivu jako příspěvek k Mezinárodnímu dni archivů. (12. 6. až 6. 10.) Výstavka z roku 2016 věnovaná fenoménu poutí byla ve zredukované podobě zapůjčena Diecéznímu muzeu, které ji uvedlo pod názvem „Poutě do Svaté země a do Lurd na počátku 20. století“. Byla instalována od 14. června do 1. října v Propité věži katedrály sv. Petra a Pavla.

Zápůjčkou archiv přispěl k souběžné hlavní výstavě „Vranov po stopách poutní tradice.“ O exkurzi do Diecézního archivu projevili zájem pracovníci Národního archivu v Praze, Státního okresního archivu Brno-venkov se sídlem v Rajhradě a klienti Domova Matky Rosy v Rajhradě. Činnost archivu byla uvedena více co povědomí odborné veřejnosti přednáškou „Diecézní archiv Biskupství brněnského“ na Ústavu pomocných věd historických a archivnictví FF Masarykovy univerzity v Brně (16. 3.) a dále přednáškou „Péče o farní archivy v režimu přímé složky církevní správy“ na 11. sjezdu českých historiků v Olomouci (14. 9.).

Středisko pro liturgickou hudbu

Hlavními body činnosti Střediska pro liturgickou hudbu (dále SLH) je péče o varhany a zvony v diecézi, povolování a dohled nad pořádáním koncertů duchovní hudby, které se konají v kostelích na území diecéze, spolupráce s institucemi, které mají co do činění s hudbou a hudbou duchovní, práce na hudebně-liturgických dokumentech a skladatelská činnost - jak vlastní (jakožto SLH), tak i pořádání různých skladatelských soutěží.

Varhany

V loňském roce uskutečnil diecézní organolog 51 výjezdů jak k nástrojům v kostelích, tak do varhanářských dílen. Prohlédl 28 nástrojů, na čtyřech z nich byly zahájeny varhanářské práce, které v loňském roce i skončily. Byly to po finanční stránce spíše drobné až středně náročné úkony, nejčastěji čistící, ladící a seřizovací. Čtvery varhany (i jednotlivé etapy) se kolaudovaly, patří sem především nástroje, na kterých probíhaly práce více let. Nejvyšší finanční obnos byl vynaložen na varhany v kostele sv. Tomáše v Brně, které se v říjnu kolaudovaly; a taktéž v Radešínské Svatce, kde se stavěly nové varhany. Kolaudace proběhla na konci listopadu.

Na třech nástrojích práce pokračují, na dvou byly práce zahájeny, osm až deset varhanních projektů se připravuje, jejich realizace bude záležet na finančních možnostech jednotlivých farností.

Z nejzajímavějších dokončených či ještě probíhajících varhanářských prací je možno zmínit následující:

Rancířov: Po dlouholetých restaurátorských pracech byla zakončena celková obnova místního pozoruhodného nástroje. Celý interiér kostela je jedinečný díky rokokové výzdobě na stěnách i stropě kostela, kam bohatě zdobený varhanní stroj skvěle zapadá.

Třebíč - sv. Martin: I zde již po několik let probíhá novostavba varhan do historicky cenných varhanních skříní. Farnosti se podařilo našetřit další potřebné finanční prostředky, takže hotový nástroj bude zřejmě možno ke konci roku 2018 kolaudovat.

Zvony

Podle informací diecézního kampanologa v roce 2017 neprobíhaly žádné zvonařské práce, které by evidoval ve své agendě.

Koncerty

V roce 2017 prošlo agendou Střediska pro liturgickou hudbu (SLH) 294 koncertů. Mezi nejobjemnější a programově nejkomplicovanější měsíce patří tradičně listopad a prosinec – období adventu a Vánoc, a pak také březen a duben – postní doba a Velikonoce.

SLH úzce spolupracuje s dramaturgy festivalů sídlících na území diecéze, které využívají ke koncertní produkci prostory kostelů.

Především je to:

Velikonoční festival duchovní hudby

Concentus Moraviae

Brněnský varhanní festival

Bachův varhanní podzim

Moravský podzim.

Repertoár koncertů nepořádaných festivaly, čili jednotlivé koncerty pořádané farnostmi a prováděné spíše jednotlivci, menšími ansámblly a neprofesionálními chrámovými sbory, je ustálený; různorodost se objevuje u mladších uskupení, která hledají mnohdy nové cesty a neoposlouchaný repertoár.

Liturgicko-hudební dokumenty

Vedoucí SLH je v současné době jmenován do prezidia mezinárodní studijní společnosti Universa Laus (dále UL) a zároveň i jediným Čechem, který je jejím členem. Tato společnost byla založena v roce 1956 a od té doby se snaží o praktické začleňování závěrů II. vatikánského koncilu do hudebně-liturgické praxe. Každoročně se koná jeden kongres (s hudebně-vědnou, hudebně-liturgickou, a hudebně-praktickou náplní), který rozebírá a pracuje na zkvalitňování liturgické hudby, zejména ve vztahu ke slavicímu společenství věřících. V loňském roce se kongres konal v paulánském klášteře ve Vranově u Brna. Byla to velká zkušenost pro celé vedení SLH, a také odezva účastníků byla velice pozitivní. V roce 2018 se setkání koná v Římě, tématem je „Actuosa partitipatio“.

CESTOVNÍ RUCH A CÍRKEVNÍ TURISTIKA

Církevní turistika prezentuje křesťanské církevní památky, poutní místa a další zajímavosti, které mají křesťanskou víru jako společného jmenovatele. Zároveň představuje nové možnosti využití církevních objektů a propojuje křesťanské církevní památky s ostatními doprovodnými aktivitami, které přispívají k obnově duchovních, duševních i fyzických sil. Koncepce projektu reaguje na poselství Papežské rady pro pastorační migraci a lidí mimo domov, které uvádí, že existuje mnoho farností, které v turistických destinacích vítají návštěvníky, nabízejí jim liturgická, vzdělávací a kulturní setkání s nadějí, že čas dovolené „prospěje jejich lidskému i duchovnímu růstu, a v pevném přesvědčení, že ani během volna nemůžeme zapomínat na Boha, který nikdy nezapomíná na nás. Za tímto účelem se farnosti snaží rozvinout *přátelskou pastorační*, která jim umožňuje uvítat příchozí v duchu otevřenosti a bratrství a ukázat jim živé a přívětivé společenství.“

Projekt je podporou pro farnosti a sbory křesťanských církví, které jsou členy nebo přidruženými členy Ekumenické rady církví ČR a dává jim příležitost „představit své umění, tradice, dějiny i mravní a duchovní hodnoty a především dosvědčit svou víru, která tvoří základ všech těchto věcí a dává jim smysl.“

Projekt Církevní turistika je určen nejširší veřejnosti a navazuje na úspěšné projekty Noc kostelů a Křesťanské Vánoce.

Jednotný vizuální styl propojuje jednotlivé aktivity církevní turistiky, prezentuje je navenek, a tak zdůrazňuje a posiluje povědomí veřejnosti o nabídce církevní turistiky.

Práce oddělení Cestovního ruchu a církevní turistiky je velmi pestrá a sahá od vývoje webových stránek, přes vytipování neobsazených far a objektů vhodných pro využití v turismu, vzdělávání pracovníků v církevním cestovním ruchu, vydávání propagačních tiskovin, až po marketingové aktivity.

Církevní turistika se účastnila lednového veletrhu cestovního ruchu Regiontour 2017 na brněnském výstavišti. Veletržní stánek navštívilo několik tisíc návštěvníků. Největší zájem byl o brožury poutních míst brněnské diecéze spolu s nabídkou pokojného zázemí na farách či v kláštorech.

Na stánku byli přítomni i řeholníci a kněží, kteří hovořili s příchozími o nabídkách církevní a klášterní turistiky a návštěvníci neváhali využít jejich přítomnosti i k duchovnímu rozhovoru. Návštěvníci obdivovali sochu Panny Marie Vranovské, jejímž prostřednictvím chtěli vystavovatelé přiblížit návštěvníkům atmosféru poutního místa. Velký zájem ze strany veřejnosti ukazuje, že církevní a klášterní turistika se stává nedílnou součástí nabídky v oblasti cestovního ruchu.

INTERNETOVÉ PREZENTACE

Biskupství brněnské provozuje internetový portál, který je určen nejširší veřejnosti a obsahuje internetové prezentace www.nockostelu.cz, www.cirkevniTuristika.cz, www.ibohosluzby.cz, www.krestanskevanoce.cz. Informace na tomto portále jsou propojeny v jedné databázi a průběžně aktualizovány přímo z farností a sborů. Návštěvnost portálu je téměř půl milionu návštěv ročně.

www.CirkevniTuristika.cz

Církevní turistika nabízí na svých stránkách přehled poutních míst a církevních památek i zajímavostí a propojuje křesťanské církevní památky s ostatními doprovodnými aktivitami, které přispívají k obnově duchovních, duševních i fyzických sil. Stránky jsou od roku 2017 přizpůsobeny pro všechna mobilní zařízení a nabízejí podrobné vyhledávání podle zvolených kategorií. Je zde prezentováno více než pět set objektů. Jedná se především o poutní místa, případně fary a kláštery nabízející možnost ubytování a také některá další zajímavá místa a církevní památky jako např. muzea, krypty, věže nebo jiné křesťanské památky. V roce 2017 zvala poutní místa prostřednictvím stránek na téměř 400 poutí a několik desítek duchovních obnov a akcí, které zde probíhají.

www.iBohosluzby.cz

Aplikace umožňuje hledání kostela, sboru či modlitebny dle jeho názvu, názvu obce nebo části obce. Na stránce s informacemi o kostele je kromě přehledu bohoslužeb k dispozici seznam nejbližších kostelů, zařazení kostela, sboru či modlitebny k příslušné církvi, mapa okolí kostela, textové a obrazové informace o kostele, kontaktní údaje, GPS souřadnice a případně odkaz na webové stránky farnosti či sboru. Funkce podrobného

hledání nabízí vyhledání časů nejbližších bohoslužeb dle času a místa a filtrování dle zadané církve. Aplikaci doplňuje v příslušných liturgických obdobích aktuální přehled vánočních a velikonočních bohoslužeb. Ve formě aplikace je služba ke stažení pro mobilní zařízení.

www.nockostelu.cz

Internetová stránka www.nockostelu.cz souží návštěvníkům Noci kostelů. Svůj program Noci kostelů zde každoročně prezentuje více než 1 400 kostelů a modliteben. K dispozici jsou také informace o kostele, časy bohoslužeb, možnost naplánovat si návštěvy programů pomocí aplikace Moje Noc kostelů či zobrazování nejbližších deseti kostelů, ve kterých probíhá program Noci kostelů.

www.KrestanskeVanoce.cz

Základní myšlenkou internetové prezentace www.KrestanskeVanoce.cz je přiblížit co nejširší veřejnosti duchovní poselství křesťanských Vánoc a formou internetového přehledu adventních a vánočních programů prezentovat možnost navštívit betlémy a tematické programy, které nabízejí během adventní a vánoční doby křesťanské farnosti a sbory.

Další internetové prezentace

<http://kanonizace.biskupstvi.cz>

Internetové stránky Kanonizačního řízení Služebníků Božích P. Jana Buly a P. Václava Drboly informují o jejich beatifikačním procesu. Oba kněží brněnské diecéze byli nezákonně popraveni ve spojitosti s tzv. babickou kauzou v padesátých letech minulého století. Web nabízí stručné informace o jejich životních osudech a o postupu beatifikačního řízení. Součástí je také fotogalerie tvořená dobovými snímky a fotografiemi z akcí pořádaných v souvislosti s probíhající kauzou. Vzhledem k zaznamenanému zájmu ze zahraničí mají stránky také anglickou, italskou, německou, polskou a španělskou mutaci.

www.bioetika.cz

Internetový časopis Bioetika nabízí nejvýznamnější články otištěné ve stejnojmenném čtvrtletníku vydávaném občanským sdružením Hippokrates. V současnosti jsou internetové stránky Bioetika využívány především pro kontakt s posluchači

Brněnské akademie třetího věku a pro informaci o aktivitách Institutu pro odpovědné rodičovství. Na web Bioetika je možno také zasílat dotazy z oblasti bioetiky, na které tazatelé dostávají odpovědi formou individuálních elektronických dopisů.

www.kefasfest.cz

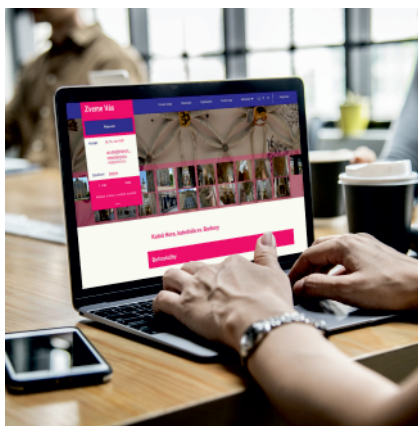
Křesťanský hudební festival Kefasfest nabízí každoročně v prvních dnech letních prázdnin v místě bývalého kláštera Rosa coeli v Dolních Kounicích prostor pro kvalitní domácí i zahraniční hudbu, divadlo a kulturu. V různorodosti hudebních a divadelních žánrů chce představit moderní křesťanskou kulturu a její radostné poselství.

www.vezmiacti.cz

Prostřednictvím těchto webových stránek realizuje Pastorační středisko diecézní biblický program Vezmi a čti. Jeho součástí je projekt „Týden s Božím slovem“, tříletý cyklus nedělních liturgických čtení, jejich výkladů a tematických doprovodných textů. Projekt byl zahájen v roce 2009 a může být využit jako příprava k bohoslužbě slova pro jednotlivé neděle a chce být i podporou četby Bible. Stránky informují také o tematických akcích a nabídkách.

www.spokojenysenior-klas.cz

Elektronický čtvrtletník pro seniory – ZRNKO slouží vedoucím farních společenství seniorů, seniorům samotným i rodinám o seniory pečujícím. Nabízí rozhovory se zajímavými lidmi, témata pro povídání, příklady dobré praxe i listy k trénování paměti, psychomotoriky a psychohygieny. Jednotlivé rubriky navazují na každodenní život seniorů v praxi.

STAVEBNÍ AKCE

V roce 2017 se stavební oddělení Biskupství brněnského svou činností zaměřovalo na tvorbu záměrů, přípravu a realizaci staveb (z velké části památek), které jsou ve vlastnictví biskupství nebo farností brněnské diecéze. Pracovníci navrhovali, připravovali a administrovali projekty od záměru přes projekt, žádost o dotaci, realizaci, vyúčtování a vyhodnocení. U některých akcí zajišťovali také projekční činnosti a technický dozor investora. Navíc prováděli kontroly a poskytovali odborné konzultace při kontrole cenových nabídek, rozpočtů, veřejných zakázek a dotací.

Celkově se v roce 2017 realizovalo 309 stavebních oprav a investic za 134 mil. Kč, z toho se podařilo pokrýt cca 90 mil. Kč z dotací, nadačních příspěvků a darů. Přímo v terénu ve farnostech brněnské diecéze působí 15 techniků, kteří se věnují jednotlivým farnostem, na Petrově pak sedm pracovníků – rozpočtáři, specialista na veřejné zakázky, projektant, projektoví manažeři pro investice biskupství.

Výběr z akcí v roce 2017

Přístavba a rekonstrukce katolického gymnázia v Třebíči –
6 688 369 Kč

Oprava koruny zdiva kostela a ohradní zdi areálu kláštera Rosa
Coeli v Dolních Kounicích – 2 482 763 Kč

Oprava kúru v kostele sv. Cyrila a Metoděje ve Vysočanech –
275 640 Kč

Výmalba interiéru kostela sv. Jeronýma v Křetíně – 209 460 Kč

Oprava fasády věže kostela sv. Augustina v Brně – 2 898 112 Kč

Odvlhčení zdiva a dešťová kanalizace v dvorní části fary v Lednici
– 309 500 Kč

Statické zajištění kostela Nejsvětějšího Srdce Páně v Terezíně
u Čejče – 320 027 Kč

Restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého z Divák – 235 000 Kč

Statické zajištění sklepů fary ve Stonařově – I.epapa
– 403 000 Kč

Oprava střechy kostela sv. Jana Nepomuckého v Brodě nad Dyjí –
800 686 Kč

Oprava střešního pláště kostela sv. Kateřiny ve Slavíkovcích,
farnost Kdousov I. a II. etapa – 1 250 304 Kč

Oprava fasády kostela Narození Panny Marie ve Vémyslicích –
900 000 Kč

Oprava střechy fary v Mikulovicích – I. etapa – 967 000 Kč

Sanační práce a oprava fasády kostela Navštívení Panny Marie
v Pravlově – 598 245 Kč

Statické zajištění kostela Nejsvětějšího Srdce Páně v Lysovicích –
I. etapa – 730 000 Kč

Oprava střechy a stropu kaple bl. Bedřicha v Lomničce –
708 479 Kč

Obnova venkovního schodiště u kostela sv. Jana Křtitele
v Rokytnici nad Rokytnou – 898 062 Kč

Oprava věže kostela sv. Bartoloměje v Radostíně nad Oslavou –
1 483 000 Kč

Oprava střechy kostela a věže sv. Jiljí v Lubnici II. etapa – 404 000 Kč

Oprava střechy věže kostela nanebevzetí P. Marie v Tasovicích – I. Etapa – 1 462 000 Kč

Obnova zastřešení a západního průčelí věže kostela sv. Václava v Novém Veselí – 2 500 000 Kč

Dotace z evropských fondů

Pracovníci Stavebního oddělení Biskupství brněnského připravovali žádosti a na další čtyři roky řídí projekty financovatelné z evropských dotací - IROP (Zelená Hora – poutní kostel sv. Jana Nepomuckého ve Žďáru nad Sázavou, Předklášteří – kostel Nanebevzetí Panny Marie v areálu kláštera Porta Coeli, Jaroměřice nad Rokytnou – kostel sv. Markéty, NKP Petrov zahrady) a rekonstrukci a přístavbu Katolického gymnázia v Třebíči. Na všechny zmíněné projekty se podařilo získat dotace z evropských zdrojů v celkové výši 280 mil. Kč.

Zdroje financování v roce 2017 - dotace	v Kč
Evropská unie	6 353 951
Státní zemědělský investiční fond / Státní fond životního prostředí	2 997 136
Ministerstvo kultury	45 312 098
Kraje	14 991 054
Obce	22 287 920
Vlastní prostředky	42 990 735
Dary nadace, jiné příspěvky	6 962 413
Celkem	141 895 307

PULS FOND NA PODPORU KNĚŽÍ A PASTORACE BRNĚNSKÉ DIECÉZE

Posláním fondu je shromažďovat prostředky na zajištění a rozvoj života brněnské diecéze, a to zvláště formou dobrovolného dárcovství - donátorství. Cílem všech činností fondu je vytvořit „velkou rodinu malých dárců“, kterým záleží na životě diecéze a chtějí ji svými dary podporovat. V roce 2017 se k dobrovolnému dárcovství přihlásilo 1519 donátorů.

Prostředky z fondu jsou použity především na mzdy kněží a zajištění technické a ekonomické agendy farností. Fond hospodaří na základě rozpočtu fondu, který navrhuje správní rada fondu a schvaluje ho diecézní biskup.

PULS

Fond na podporu kněží a pastorační brněnské diecéze

... aby v našich farnostech pulsoval život

HOSPODAŘENÍ FONDU NA PODPORU KNĚŽÍ A PASTORACE BRNĚNSKÉ DIECÉZE V ROCE 2017

Příjmy v Kč	Rozpočet	Skutečnost
Převod zůstatku - 1. 1. 2017	---	2 016 184
Příjmy	21 500 000	26 689 307
Celkem	21 500 000	28 705 491

Výdaje v Kč	Rozpočet	Skutečnost
Příspěvek na mzdy duchovních	15 500 000	15 500 000
Technická a ekonomická agenda farností	5 750 000	5 750 000
Semináře pastoračního plánování	250 000	0
Finanční pomoc malým farnostem na stavební práce	---	133 000
Centrum pro rodinu a sociální péči	---	2 000 000
Mezisoučet - zúčtování fondu	---	23 383 000
Rekonstrukce sportovního areálu Brno, Lerchova ul.	---	1 500 000
Katolické gymnázium Třebíč	---	177 631
Celkem	21 500 000	25 060 631

Zůstatek v Kč - 31. 12. 2017

3 644 860

Celkové příjmy jsou tvořeny příspěvků farností a kapitul brněnské diecéze (včetně sbírky konané 24. září 2017) a darů fyzických a právnických osob (donátorů). Zvýšené příjmy byly způsobeny doplatkem příspěvků farností z roku 2016. Z celkových příjmů činily příspěvky farností 19 520 625 Kč, vyhlášená sbírka na účely fondu ze dne 24. září 2017 vynesla 4 412 076 Kč a dary donátorů 2 756 606 Kč.

Nejvyšším a prioritním výdajem fondu byl příspěvek na mzdy kněží 15 500 000 Kč, což tvoří 17 % z celkových mzdových nákladů na všechny kněze. Dalším plánovaným výdajem byl příspěvek na zajištění technické a ekonomické agendy farností (účetní a stavební technici) ve výši 5 750 000 Kč. Zbývající výdaje zahrnují dofinancování projektů z rozpočtu roku 2016.

Velká rodina malých dárců

Poslání fondu není jen v rovině hmotného zajištění diecéze, ale má přesah i do roviny lidské a duchovní. Proto jsou jeho veškeré aktivity vedeny myšlenkou „velké rodiny malých dárců“.

K budování této rodinné atmosféry přispívají osobní návštěvy správce fondu ve farnostech spojené s besedou o činnosti fondu. V loňském roce navštívil 78 farností. Cílem těchto návštěv je také vytvořit síť kontaktních osob, které by pomáhaly při distribuci materiálů a registraci nových donátorů. Dalším možným místem setkání je kostel sv. Maří Magdalény v Brně, kde je každé první úterý v měsíci za všechny donátory a na jejich úmysly sloužena mše.

Kromě osobní roviny umožňují komunikaci internetové stránky fond.biskupstvi.cz. Zde mohou návštěvníci kromě základních informací o fondu a aktualit sledovat také on-line výši všech darů i rostoucí počet donátorů. Registrovaní donátoři získávají navíc možnost nahlížet do historie svých darů a informovat se o výši příspěvku zvolené farnosti. Na vlastním YouTube kanálu jsou zveřejňovány krátké reportáže z aktuálního dění ve fondu a na Facebooku sdíleny zážitky a postřehy. Dvakrát ročně je vydáván zpravodaj *ImpULSy brněnské diecéze*.

Poslední aktivitou, která se vztahuje k uplynulému roku, byl koncert skupiny Spirituál kvintet na poděkování všem donátorům. Uskutečnil se 28. ledna 2018 v brněnské katedrále a přijelo na něj více než 1100 donátorů.

HOSPODAŘENÍ BRNĚNSKÉ DIECÉZE

Hlavním zdrojem výnosů Biskupství brněnského byl příspěvek státu podle § 17 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, ve výši 139,6 mil. Kč. Věřící a dobrodinci se sbírkami a dary podíleli na celkových výnosech brněnské diecéze ve výši 33,7 %, tj. 188,9 mil. Kč.

Výnosy z hospodaření s majetkem a z ostatních hospodářských činností biskupství, kapitul a farností byly ve výši 14,7 %, tj. 82,5 mil. Kč. Dotace z veřejných rozpočtů byly ve výši 14,1 %, tj. 79,2 mil. Kč.

Nejvyšší položkou v nákladech Biskupství brněnského byly výdaje na mzdy a sociální a zdravotní pojištění, které činily 139,9 mil. Kč; nejvyšší položkou v nákladech farností byly opravy movitého a nemovitého majetku ve výši 116,7 mil. Kč.

Výnosy v Kč

	Biskupství brněnské	Farnosti, kapituly
Tržby za vlastní výroby	4 724 000	0
Tržby z prodeje služeb	19 439 000	53 367 000
Tržby za prodané zboží	4 968 000	0
Změna stavu zásob	264 000	0
Aktivace vnitroorganizačních služeb	81 000	0
Úroky	978 000	427 000
Kursově zisky	0	988 000
Zúčtování fondu na podporu kněží a pastorační diecéze brněnské	23 383 000	0
Zúčtování fondů - ostatní	264 000	13 179 000
Ostatní výnosy včetně sbírek	1 894 000	133 971 000
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	572 000	30 633 000
Tržby z prodeje materiálu	58 000	135 000
Příspěvek na podporu činnosti	139 559 000	0
Dary	10 020 000	42 975 000
Provozní dotace	2 954 000	76 273 000
Celkem	209 158 000	351 948 000

Náklady v Kč

	Biskupství brněnské	Farnosti, kapituly
Spotřeba materiálu, energie a neskladovaných dodávek	4 989 000	66 308 000
Prodané zboží	3 976 000	814 000
Opravy a udržování	8 507 000	116 740 000
Cestovné	720 000	331 000
Reprezentace	238 000	403 000
Ostatní služby	9 457 000	20 197 000
Mzdové náklady	104 750 000	6 285 000
Zákonné sociální pojištění	35 114 000	943 000
Zákonné sociální náklady	455 000	58 000
Ostatní sociální náklady	1 282 000	23 000
Daně a poplatky	8 130 000	3 576 000
Kurové ztráty	10 000	414 000
Dary	12 033 000	49 955 000
Ostatní náklady	2 224 000	5 486 000
Odpisy dlouhodobého majetku	14 006 000	24 952 000
Prodaný dlouhodobý majetek	159 000	15 395 000
Opravné položky	683 000	0
Členské příspěvky	8 000	156 000
Celkem	206 741 000	312 036 000

Výsledek hospodaření

2 417 000

39 912 000

Diecézní sbírky v Kč

sbírka	v Kč
halěř sv. Petra	3 922 871
Boží hrob	402 685
na charitativní účely	2 685 896
na bohoslovce	2 661 108
na misie	4 334 714
celkem	14 007 274

ZÁKLADNÍ KONTAKTY

Biskupství brněnské
Petrov 8, 601 43 Brno
Tel.: +420 533 033 111
GMS: 736 456 943
Fax: + 420 543 237 042
e-mail: brno@biskupstvi.cz
<http://www.biskupstvi.cz>

- Knihovna Biskupství brněnského** Kamenná 36, 639 00 Brno, tel.: +420 543 331 406
e-mail: knihovna@biskupstvi.cz, <http://knihovna.biskupstvi.cz>
- Pastorační středisko brněnské diecéze** Petrov 5, 602 00 Brno, tel.: +420 533 033 136
e-mail: pastoracnistredisko@biskupstvi.cz, <http://pastorace.biskupstvi.cz>
- Diecézní archiv** Odbojářů 803, 664 61 Rajhrad, tel.: + 420 530 506 873
e-mail: archiv.brno@biskupstvi.cz
- Diecézní církevní soud** Petrov 4, 602 00 Brno, tel.: +420 533 033 213
e-mail: cirkevnisoud.brno@biskupstvi.cz, <http://cirkevnisoud.biskupstvi.cz>
- Diecézní katechetické centrum** Petrov 5, 602 00 Brno, tel.: +420 533 033 127
e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz, <http://www.biskupstvi.cz/kc>
- Centrum pro rodinu a sociální péči** Biskupská 7, 602 00 Brno, tel.: +420 542 217 464
e-mail: info@crsp.cz, <http://www.crsp.cz>
- Diecézní centrum mládeže** Petrov 5, 602 00 Brno, tel.: +420 533 033 129
e-mail: dcm.brno@biskupstvi.cz, <http://dcm.biskupstvi.cz>
- Manželská a rodinná poradna Bethesda** Starobrněnská 7, 602 00 Brno, tel.: +420 542 214 547, +420 542 212 430
e-mail: bethesda@volny.cz
- Diecézní centrum života mládeže** 594 53 Osová Bítýška 1, tel.: +420 777 632 595
e-mail: dcm.bityska@biskupstvi.cz, <http://dcm.biskupstvi.cz>
- Středisko pro liturgickou hudbu** Smetanova 14, 602 00 Brno, tel.: +420 549 251 008
e-mail: slh@biskupstvi.cz
- Diecézní muzeum** Petrov 1, 602 00 Brno, tel.: +420 731 404 000
e-mail: petrov@petrovinfo.cz, <http://www.petrovinfo.cz>
- Diecézní charita Brno** tř. Kpt. Jaroše 9, 602 00 Brno, tel.: +420 545 426 610
e-mail: dchbrno@charita.cz, <http://www.dchb.charita.cz>

PODĚKOVÁNÍ

Biskupství brněnské děkuje všem sponzorům, dárcům a dobrodincům za jejich podíl na aktivitách a činnosti místní církve. Platy duchovních i laických pracovníků, údržba kostelů, far a dalších objektů, podpora pastoračních aktivit i charitativních projektů se bez podpory dárců neobejdou.

Poděkování patří také duchovním správcům farností za jejich obětavou službu druhým, poděkování patří každému, kdo pomáhá svými modlitbami, obětavou službou i trpělivým nesením každodenních těžkostí.

Biskupství brněnské Výroční zpráva 2017

Fotografie na titulní straně: Marie Schmerková
(Magistrát města Brna)
Další fotografie: Vít Kobza, Lucie Kluchová
archiv Biskupství brněnského
archivy jednotlivých středisek a center
Texty: Kolektiv autorů z center a organizací
Editor: Martina Jandlová
Grafické zpracování: Petra Dolíhalová

Neprošlo jazykovou úpravou

V roce 2018
vydalo © Biskupství brněnské
Petrov 8, CZ-601 43, Brno